

Magyar Cserkész

IX. ÉVF. 14. SZÁM.

Ára: 32 fillér.

1928. JÚLIUS 15.

Magyar Kender- Len- és Jutaipar

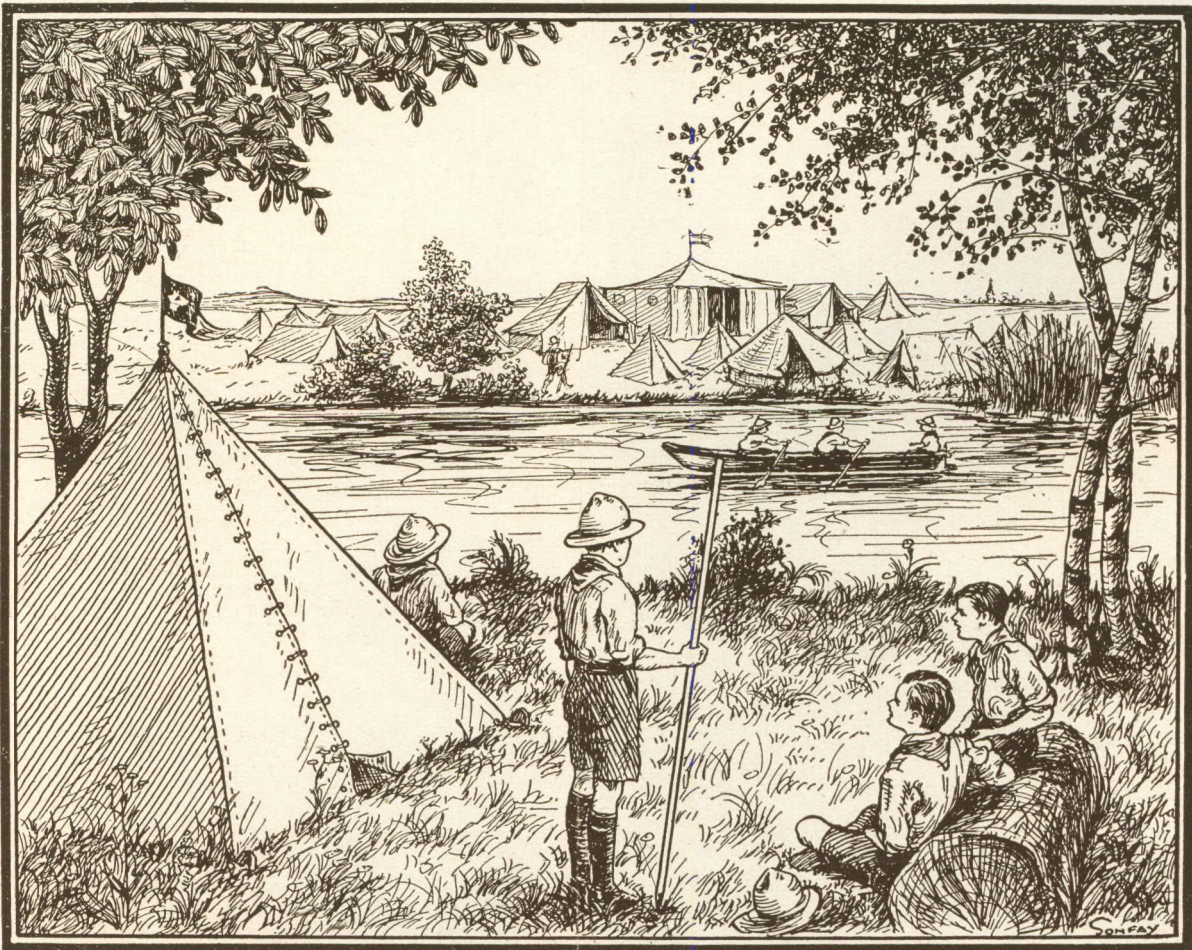
R. T.

BUDAPEST, V., FALK MIKSA-UTCA 26—28.

Telefon: T. 278—36; J. 430—55.

Gyárak: Pesterzsébet, Ujszeged, Dunaföldvár.

Hazai legnagyobb sátoryár. — A Magyar Cserkészszövetség hivatalos szállítója.

Hivatalos típusú örsi sátrak, 200 és 250 cm-es cserkészszátorlapok.
Katonai, pék- és kórházi sátrak.

Megrendelések

a Magyar Cserkészszövetség útján is eszközölhetők, árak ugyanott megtudhatók.

Kívánságra árjegyzékkel szolgálunk.

Csapat-, raj- és örsi

Árajánlattal díjmen-
tesen szolgál:

ALAPÍTÁSI ÉV 1863.

ZÁSzlÓK a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig.

OBERBAUER A. UTÓDA EGYHÁZI SZEREK ÉS
ZÁSzlÓK GYÁRA

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 41. TELEFON: J. 450—64.

MAGYAR CSERKÉSZ

A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

TIHANY.

Néhány nap múlva felpeszűl az élet a tihanyi parton. Megsokasodnak ott a sátrak, felszaporodnak a különböző típusú csónakok, vidám napbarnította fiúk sűrögnek-forognak majd a máskor meglehetősen csendes terepen. Megnyílik a nemzetközi vizeitábor.

Nem lesz nagyarányú. Nem fognak tolongani az idegenek. Nem verődik össze húsz-harminc nemzet cserkészifjúsága. Szerény lesz a keret. És én mégis úgy érzem, hogy a magyar cserkészek történetének újból fontos időszaka következik. Ugy érzem, hogy a tihanyi tábor hatása nagy lesz. Nem annyira külföldi, nemzetközi szempontból, hanem inkább a magunk számára. Igen, mert ez az első nagyobb összegyülekezése a magyar vízicserkészeknek. Amit itt látnak, amit itt tesznek a cserkészek, az elhatározó befolyással lesz a mi vizele-tünk további fejlődésére.

Azért szeretnék én most néhány komoly szót szólani hozzátok, Tihanyba jövő testvéreim.

Ne feledjétek el, hogy Ti most a magyar vízicserkész stílusát formáljátok. Nemcsak a megjelenő idegenek fogják megállapítani a ti munkátok, a ti éltetek megnyilatkozásából a magyar vízicserkészlet értékét, hanem ezek a napok alakítják ki a mi mozgalmunk szellemét, törekvését is. Ugy munkálkodjatok, úgy éljétek azért, mint akiknek minden cselekedetük következményekkel jár, akiknek vállán nagy felelősség nehezedik!

A vízicserkészletet általában a nagyobbak csinálják. Nemcsak azért, mert itt több erőre van szükség, hanem azért is, mert a vizelet több komolyságot, figyelmet és fegyelmet követel.

Ennek a gondolatnak kifejezésre kell jutnia Tihanyban. Egész élteteken meg kell látsania annak, hogy a vízicserkész nem játszik a vizen, hanem uralkodik azon. Ép azért nemcsak sejti dolgát, hanem *alaposan tudja minden kötelességét*; fellépésben, magatartásban,

egész tábori életében valami különös bizalmasság, nyugalom, határozottság uralkodik. Olyan magatartást kell tanúsítanotok, hogy a legaggodalmasabb mama is ezzel az érzéssel gyönyörködjék Bennetek: „ezek a komoly fiúkra nyugodtan bízom gyermekemet.”

A tudás, alaposág, fegyelem mellett a testvéri együttérzésnek különösképpen ki kell domborodnia. Mindig fontos, hogy az örs egységes, megértő, egymást szerető és támogató csoport legyen. A vizeletben azonban különösen fontos, hogy egyek legyenek az örs tagjai. Tinéktek példát kell mutatnotok a tökéletes örsi életre.

A komolyság, alaposág és fegyelem természetesen nem jelenthet merevséget, kedélytelenséget. A vízicserkész mutassa meg, hogy nincs ellentét a vidámság és meggondoltság közt, hanem a kettőnek együtt kell élnie minden cserkészen. Derüt, mosolyt akarunk látni barna arcotokon, kacagni akarunk tréfáitokon, vidáman akarunk dolgoztatni veletek.

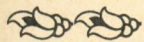
A magyar vízicserkész nem lehet „tengeri medve”. Jókedvűnek, pajzának, napsugarasnak kell lennie, mint ahogyan kedvesek, hangulatosak, derűsek a magyar vizek.

Azt mondják, hogy a vizinépek faragatlanok és érzéketlenek a gyöngédség iránt. Ti legyetek mindig, mindenkiel szemben udvariasak, figyelmesek, szolgálatké- zsek, kedvesek.

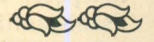
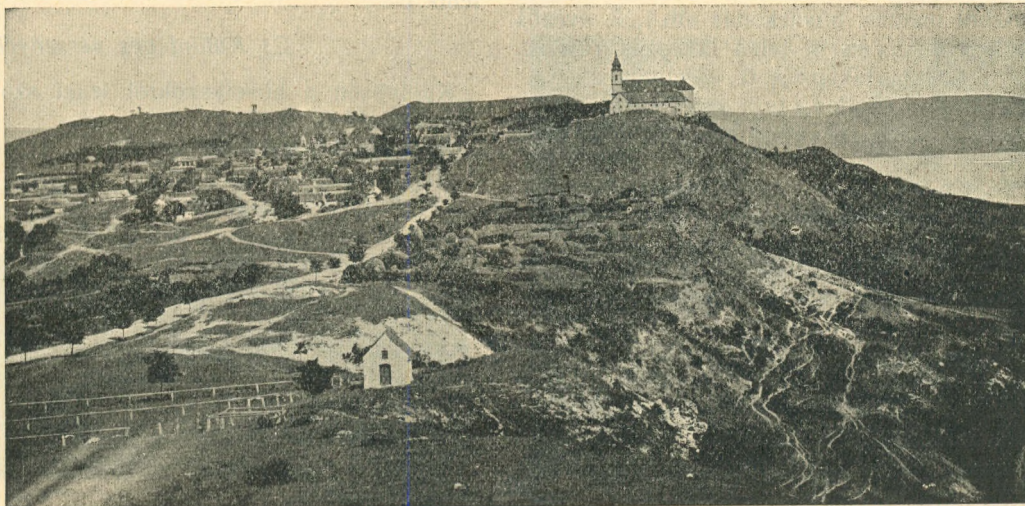
De minek is folytassam tovább? Hiszen rövidebben is meg lehet mondani, mit várunk tőletek: *Legyetek egészen, igazán cserkészek.*

Legyen a vizeitábor is erőforrás, amelyből meríteni fog mindenki, aki eljön közétek. A vízicserkész biztatást és indítást az újabb, keményebb munkára; a Bennetek gyönyörködő felnőttek pedig reménységet, hitet, bizodalmat a szebb, tisztább, egészségesebb, erősebb, boldogabb életre.

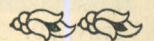
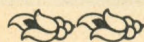
Kálmánbácsi.

A tihanyi
félsziget.

A nemzet-
közi vizi-
tábor helye.

LEGFONTOSABB TUDNIVALÓK A TIHANYI VÍZITÁBORRAL KAPCSOLATBAN.

1. Kik vehetnek részt a táborban?

A táborban résztvehet a Magyar Cserkészszövetség bármely igazolt csapata, tetszőleges létszámmal, de csak igazolt cserkészekkel.

2. A tábor tartama és helye.

Hazai csapatok számára a közös program július 23-án reggel veszi kezdetét a tihanyi félszigeten és augusztus 5-én ér véget. Július 30-án megérkeznek a külföldi cserkészszakosztályok kiküldöttei. Természetesen a csapatok érkezhetnek 23-a előtt is és folytathatják a tábort augusztus 5-e után is.

A csapatok a tihanyi félsziget északi részén a mólótól északnyugatra, több kisebb csapatban fognak önálló tábort ütni. Az összes csapatok táborozási igazolványt a szokott módon külön-külön kérnek.

Amelyik csapatból 8-nál kevesebben vesznek részt, ott azok névsorát, összes személyi adataikkal együtt, közölni kell.

3. Élelmezés, részvételi díj.

A csapatok önnön magukat önállóan is élelmezhetik. Ez esetben részvételi díjat nem fizetnek. Amennyiben a helyszínen kívánnának valamit beszerezni (tűzelőfa, szalma, hús, zöldség, fűszer stb.), úgy a táborparancsnokság közvetítését kell igénybe venni, mely a napi ellátást 1.60 filléért biztosítani tudja. Azok ellenben, akik a tábor konyhájáról étkeznek (előleges engedély alapján), azok napi 2 P 50 fillért fizetnek.

4. Felszerelés.

Teljes tábori felszerelésről a csapat gondoskodik, tehát megfelelő sátrakról is. Ha van a Balatonon használható hajója, kívánatos, hogy azt odaszállítsa.

5. Utazás.

A vasuti menetdíjkezdvevény megszerzésével kapcsolatos eljárást a Vezetők Lapja április 1-i számában találhatjuk meg. Vasuti állomás gyalogosok részére: Aszófő—Tihany.

6. Kiképzés.

A tábor elsősorban tanuló tábor lesz. A következő főbb kiképzési csoportok felállítását vettük tervbe: 1. állandó úszni-tanítás (vízből mentés, búvárkodás stb.), 2. evezős kiképzés, 3. vitorlás kiképzés, 4. jelző kiképzés (morse, szemafor, kódé), 5. mentő kiképzés, 6. kötélmunkák.

A kiképzésben a tábor minden tagja résztvenet.

A szükséges eszközökről, csónak, kötél, zászlók stb. a rendezőség fog gondoskodni.

7. Részvétel a külföldiek versenyében.

A külföldiek számára tervezett versenyekben nem veszünk részt, mert hiszen mi otthon vagyunk és ez sok helyi előnyt jelentene.

Ezek a versenyek a következők:

I. Örsi versenyek. 1. Fellépés. 2. Tábortüzi szórakoztatások, mutatványok. 3. 600 méteres evezősverseny. 4. Csónakakadályverseny. 5. Evezős hike. 6. Csónakkötélhúzás. 7. Bójakereső verseny. 8. Jeladó verseny. 9. Vitorlás verseny. 10. Összetett kajakverseny. 11. Staféta úszás.

II. Egyéni versenyek. 1. Vízből mentés. 2. Első segély. 3. Búvárkodás. 4. Csónakjavítás. 5. Kötélmunkák. 6. Becslés. 7. Megfigyelés.

8. Szórakozás.

Természetesen nem fogjuk elmulasztani az alkalmat, hogy a magyar tenger mellett táborozván, ne nézzünk a környéken körül.

Tervbe vettünk egy nagyszabású vízi hadijátékot is.

Estétként pedig a tihanyi kolostor alatt a tábortűz körül gyűlünk össze.

A tábor utolsó napján résztveszünk az Országos Balatoni Kultúrnapokkal kapcsolatos ünnepségeken, vitorlás és csónak felvonulásokon, végig élvezzük a tervbevett nagyszabású bemutatásokat és tüzijátékokat.

9. Versenyek.

A versenyek két csoportra oszlanak:

A) Örsi versenyek.

I. *Fellépés.* Megbíráljuk itt a versenyörs

1. szellemét,
2. fegyelmét,
3. a tábori rend betartását,
4. egyéb viselkedését.

II. *Evezős hike.* Tartama cca. 12 óra.

III. *Jeladás.* Esetleg este lámpával is.

IV. *Úszás.*

1. 7 × 50 m staféta úszás tetszés szerinti módon.

2. Vízből mentés. Távolság 20 m. A mentő ruházata: cserkészing, nadrág, harisnya.

3. *Búvárkodás.*

V. *Szabadon választott gyakorlatok.*

B) Egyéni versenyek.

Sorsolás dönti el, hogy az örs tagjai mely pontokban indulnak.

I. *Első segélynyújtás.*

II. *Kötélmunkák.*

III. *Csónakjavítás.* Pl. csónaktömítés.

IV. *Kormányzás.*

V. *Csákyázás.*

VI. *Becslés.* (Érkép, emlékezet stb. szerint is.)

VII. *Vízrendészeti ismeretek.* (Lebonyolítás írásban történik.)

C) Különleges versenyek.

Különösen a következőkről lehet szó:

I. *Vitorlásverseny.*

II. *Csónakkötélhúzás.*

III. *Csónakakadályverseny.*

IV. *Bójakeresőverseny.*

V. *Összetett kajakverseny.* Terv szerint a verseny részei a következők lesznek:

1. Összerakás, szétszedés. (Nemcsak a gyorsaság számítására.)

2. Akadályok legyőzése.

3. Felfordulás, visszaszállás.

4. Elmerülés.

5. 500 méteres gyorsasági verseny.

Minden örs egy kétszemélyes vagy két egyszemélyes kajakkal indulhat.

A LETT CSERKÉSZEK ÉS JUBILÁRIS TÁBORUK.

Idén ünnepli a lett cserkészmozgalom fennállásának tizedik évfordulóját. A július 20—29-ig tartó Nagytáborukon a Magyar Cserkészsövetséget a IX. kerület reprezentatív csapata képviseli.

Lettország.

A mai Lettország egyike azoknak a balti államoknak, melyek a nagy orosz összeomlás előtt mind Oroszországhoz tartoztak. Önálló köztársasaggá 1918 nov. 18-án lett. Főleg exportból él. Főbb exportcikkei: fa, len, vaj, tojás, hal és gyümölcskonzervek. Lakosainak száma 2 millió, területt 65.900 négyzetkilométer, ebből 38% erdő, 27% megművelt föld, a többi pedig legelő. Pénzegysége a svájci frankkal egyenlő „lat“, mely 100 „santim“-ből áll.

Az ország fővárosa Riga. Ez a metropolis vetekszik a nyugati államok nagy városaival szépségben, rendezettségben és tisztaságban. Szép középületei, templomai, sétányai, a hatalmas kikötő és last not least a több mint 10 km hosszú strandfürdő méltán teszik kedvessé és érdekessé.

Mint érdekességet elmondhatom, hogy konyhájuk teljesen elüt a miénkétől és bizony nagyon nehéz lenne egy magyar cserkésznek a lett szakácskodásból különpróbát tenni. Evés közben vagy utána vizet egyáltalán nem isznak, de annál több teát fogyasztanak.

A lett cserkészmozgalom.

Az állam cserkészmozgalma, mint már említettem, 10 éves. Bizony a kezdet nehéz próba elé állította e fiúkat. 1918-ban a bolsevisták a meglévő két csapatot fel akarták oszlatni. Az ez ellen való küzdés aztán annyira összekovácsolta őket, hogy szétbonthatatlan egységet alkottak és ez adta meg a magját a mai mozgalomnak. Az 1918. évi felszabadító harcoknál, mikor a bolsevizmus karjaiból igyekeztek menekülni, a 12—14 éves gyermek épen úgy harcolt, mint a 60—70 éves férfi és asszony. Így érthető meg, hogy ma majdnem minden öregcserkésznek ott függ

a cserkészingén az akkor hazája önállóságának visszaserzéséért kapott kitüntetés.

A mozgalom, melynek kezdetétől fogva elnöke Karlis tábornok, Riga katonai városparancsnoka, teljesen angol mintájú. Cserkészingükön gallér helyett nagy nyakkendőt hordanak, melynek színe a kiscserkészeknél bordó és az öregcserkészeknél barna. Jelenleg 126 csapatjuk van, melyeknek létszáma kb. 4000 cserkész, beleszámítva a „rover“-eket (öregcserkész) és „vilceni“-ket (kiscserkész). Szépen fejlett vízcserkészetük is van. Cserkészirodalmuk szintén szépen halad. Havonként kétszer megjelenő „Ugunkurs“ nevű cserkészújságuk van. Nemrég hagyta el a sajtót a kiscserkészetről írt könyvük és most fog megjelenni a „rover“ mozgalom szabályozását tartalmazó utasítás.

Karlis tábornok, a lett főcserkész.

A jubileumi tábor.

A Lielupe folyó és a rigai öböl strandja között fenyvesekkel benőtt nagy félsziget terül el. Itt lesz az idei jubileumi tábor. A hely táborozásra oly nagyszerű, hogy még a „legkényesebb igényeket“ is ki fogja elégíteni. A fenyves szélén húzódó nagyszerű strand mindenkit el fog ragadni. Este nyolckor is vidáman lehet fürdeni, mert még mindig melegen süt a nap.

A tábor előkészítő bizottsága megtesz minden lehetőt, hogy az eddig jelentkezett kb. 4000 cserkésznek minden igényét kielégíthesse és már többször adott azon óhajának kifejezést, hogy minél többen látogassák meg jubileumi táborukat a magyarok közül, kiket a tavaly ott járt magyar fiúkon keresztül már ismernek.

A táborat a mi Nemzeti Nagytáborunk mintájára rendezik meg. Lesz külön kórháza, pénzváltója, cserkészboltja, telefonközpontja és természetesen „Cuki“-ja.

Július 29-én lesz az utolsó táborút. A sátorváros lakói bizonyosan sok élménnyel meggazdagodva mennek majd haza, hogy otthon friss erővel dolgozzanak hazájuk boldogulásáert.

Szabados József, 361/ö. cst.

Riga.]

Kilátás a jubileumi táborra.

ben aránytalan drágasága, részben az a körülmény, hogy a felügyelet és az összetartása az egyes örsöknek sokkalta nehezebb, inkább magányos kiránduló öregcserkészeknek kimondottan alkalmas különösen levezésekre.

A mi vizeinken igen divatos ú. n. párevezőskettős — nem cserkészcsonak, bár olyan öregcsapatoknál, ahol nagy nehézségekbe ütközik egy csapat hajónyi legénység összetoborzása, igen jó szolgáltatásokat tehet. Kényes, drága, kevés holmi fér bele.

Regattahajót legfeljebb igen tapasztalt és csak szerencsés pénzügyi helyzetben

Örsi csonak.

levő öregcserkész, vagy öregcsapat szerezzon be. Ez aztán igen kényes. Megfizethetetlen ára van. Holmi alig fér bele. Ezek között is előnyt kell adnunk az ear (váltott evezős) csapat-hajóknak (négyes, hatos, nyolcas).

A vaticserkészek nem azért mennek a folyóra, tóra, hogy rekordokat érjenek el az evezés terén, hanem azért, hogy élvezzék a víziélet minden szépségét. Ezért nem az elérhető sporteredmények lehetőség, hanem a minden irányú praktikusság, kell, hogy befolyásolják őket csónakjaik készítésénél és megválasztásánál.

KELLEMEST A HASZNOSSAL!

A Magyar Cserkész 1927 július 15-i számában napsugaras, kakukfű-illatos cikkeske jelent meg a gyógynövényekről. Olyan kurta volt, hogy talán el sem olvastátok, bár minden sorából meleg cserkész-szív dobogott felénk. Pedig ha a cserkésznek *minden* növényt szeretnie kell, akkor különös tisztelet illeti meg azokat, amelyekbe a fölséges Isten vegtelen szeretete *gyógyító erőt rejtett*, orvoságul a siralomvölgy nyavalyáira. Azért hát kissé kibővítem azt, amit cikkíró testvérünk néhány tömör szóval elmondott.

Manapság az emberek csak úgy fitymálva emlegetik a különböző gyógynövényeket, mint valami babonasággal felfújt, artatlan háziszereket. A közvélemény, melyet a különböző, nagy vegyi gyárak reklámjai sikeresen a maguk javára hangoltak — minden „modern“ „felvilágosodott“ orvostól megköveteli, hogy ha már megfizetik, akkor írjon valami jó cifra receptet. Rendel is a doktor — nem afféle Isten-adta, olcsó, többnyire kellemes ízű orvosságot, hanem vegyi uton készült, mérget tartalmazó (és méregdrága) porokat és itókákat, amelyek az idegek elkábításával megszüntetik talán a fájdalom *érzését*, de nem a fájdalom *okát*, a tulajdonképeni betegséget. Már pedig az ember teste nem gép, amelynek egyes alkatrészeit ki lehet cserélni, ha elromlottak, hanem egységes szervezet, amelyet általában csak belülről, önmagában és nem helyileg alkalmazott hatóanyagokkal kell meggyógyítani.* Ne mosolyogjunk le tehát a gyógynövényeket. Komoly, értékes gyógyszerek azok.

A gyógynövények gyűjtése, termelése és az azokkal való kereskedés nem megvetendő kereseti forrás. Németországban például egész családok élnek egy-két hold föld gyógynövény terméséből. Mi, magyarok elkótyavetyéljük a búzánkat, rozsunkat, kukoricánkat, mert nem bírjuk az amerikai gabonával a versenyt — ellenben gyógynövényekért sok százezer pengőt engedünk külföldre kigurulni.

Pedig az isteni gondviselés végtelen jóságából a gyógynövények nagy része a leghítványabb földben is megterem, sokszor erővel sem lehet kipusztítani. Hány szegény ember találna ezzel a könnyű és szép munkával tisztességes, állandó kenyérkeresetet! Hej! csak az a jóféle turáni lomhaság ne súlyosodnék rajtuk!

* Mindez persze nem vonatkozik azokra az esetekre, amikor *sebészi* beavatkozásra van szükség.

Mi cserkészek hivatásos gyógynövénygyűjtők lehetnénk. Mi, akik legjobban ismerjük környékünk flóráját, s egy-egy kirándulásunkról kincsekkel térhetnénk haza. A táborozás meg épen alkalmás idő lenne erre. Könnyűszerrel beszerezhetnők a csapat saját szükségletét, sőt központilag szervezkedve külföldi cégekkel is összeköttetést kaphatnánk s az egyik táborozás munkája behozná a következő költségeit.

Ez azonban még álomországba tartozik. Nézzünk hát körül, mit tehetnénk meg most rögtön, mit s hogyan kellene gyűjtenünk. Csak azokat a növényeket emlitem meg, amelyeket Orr János cikkében felsorolt: azokat sokan ismerik, gyakoriak és nyáron szedhetők.

Itt van mindjárt a *bodza* (*Sambucus nigra*). Csak annak van értéke, ami *bokron terem* (fái bodza), a *földi* bodza fagarast sem ér. A bodza *virága* gyógyító hatású. A szép, fehér, illatos virágcserepyöket napos időben szedjük, ha már felszáradt a harmat (különben megbarnul a szedésünk és eldobhatjuk). A legjobb, ha sátorponyvára vékonyan szétteregtetve *még aznap* megszárázhatjuk. *Kisebb* mennyiséget (egy-egy kosárra valót) szellős, meleg padláson, csűrben vagy sátorban kifeszített madzagokra lehet aggatni, mint a kimosott ruhát, ott is szépen megszárad. — Mielőtt a *szárak* törékenyre szikkadnának, a virágokat tiszta papír felett lemorzsoljuk és papírcsacskókba jól lenyomkodva száraz helyen tartjuk. A bodzavirág-tea kitűnő ízű, igen jó izzasztó (felér minden anti-, kalmó-, hidro és asz-pirinnel, csak éppen hogy nem rontja a szívet és a gyomrot). No de az megbocsájtható, ugye? Ha az ebéd kozmásra sikerült, estére főzzetek bodzateát a hasfájós közösségnek. Ihatjátok hidegen is, egy kis fodormentával vegyítve kitűnően oltja a szomjat.

A bőrigázást, meghűlést követi a nátha, köhögés legjobb ellenszere a hársfa- és ökörfarkkóró-tea. Persze a *hársfavirág* szedése némi fáramászással jár, de mi az egy érző kebelnek? Csak az illatos virágot kell szedni, azt a hártyszerű, nyelvalakú „fedőlevelet“ *nem* (bár a patikában azt is hozzámérik). *Árnyékban* szárítsuk, ne a napon. Teája szép barnás-vörös és mézízű.

Az *ökörfarkkóró* homokos, köves helyeken, legelőkön terem. A legelésző állatok nem nyúlnak hozzá, mert levele, szára molyhos. Rántotta-sárga színű szirmait szedjük, melyek könnyen leválnak a kehelylevelekről. A rajta mász-

káló kis bogarakat fujjuk le róla. Csak annyit gyűjtsünk egyszerre, amennyit aznap a napon megszáráthatunk. Főzés után, a meleg (nem forró) tűzhelyre tehetjük a ponyvát vagy papirost. A legkisebb nedvesség is árt neki. A tökéletesen megszáritott teát cserép- vagy üvegedényben, vastag papírzacskóban *nagyon száraz helyen* tartsuk. — Mézillatú teája a légzőszervek mindennemű hurutját meggyógyítja.

A pipitár, *kamilla* vagy *székfű* bizonyára mindnyájunk életében szerepelt már pólyás-korunk óta. Fájós fület, nehezen érő keléseket kamilla-főzettel borogatjuk; a sok szélből, füsttől gyulladt szemet kamillateával mosogatjuk. Sebek kimosására is használhatjuk. Vászonzacskóban megforrósított székfűvirággal fájós tagjainkat, gyomrunkat izasztjuk. A gőzét köhögés esetén belelegezzük (inhaláljuk).

A gyűjtésnél nagyon vigyázzunk! Ne cseréljük össze az úgynevezett „*eb-kamillával*“, amely értéktelen. A „nemes“ kamilla legbiztosabb ismertető jele a jellegzetes illata és az a körülmény, hogy aransárga gombvirágzata — ha körmünkkel átsípjük — *belül üres* (a másiké tömör). A gyűjtött virágot *hamar teregessük szét*, különben 1—2 óra múlva már megfűlled s akkor vége. Szárítás közben ne nyúljunk hozzá. Ha teát főzünk belőle, a *hideg vízbe* tegyük már bele és ne hagyjuk födetlenül. Minden szárításnál fő a *tisztaság!*

Egyelőre elég ennyi! Kíváncsi volnék, hogy hány csapat fogadja meg a jótanácsot. Héjjaszemű cserkészek! Táborozás után nézzetek szét azonnal, hogy azon a környéken mit gyűjthetnétek. Próbálkozzatok eleinte kicsinyben — egy nyár tapasztalata már mesterré avat benneteket. Jó munkát!

Velösy Elek.

A PONTOZÓ BESTIA TIHANYBAN.

A tihanyi nemzetközi vizingtáborban ismét tág tere nyílik a pontozóbíró garázdálkodásának. Már faragja is ceruzáját, lapozgatja az irkáját, írja a csapat számát, felgyúrt ingujjakkal gyakorolja magát a vérszopásban, külön nagyítóüveget vásárolt a hibák számára, sőt, naponkint kétszer félórát tölt a tükör előtt és tanuja a szigorú ábrázat öltögetését, a vasvillaszemek meresztgetését és a riasztó tekintetek vetését... legalább is így képzeli ezt Dugó János barátunk.

Nézzük hát, mi igaz mindebből?

Először is, hogy sokan leszünk. Mentől nagyobb a társaság, annál kevésbé lehet családias alapon kormányozni, annál több szabállyal, paranccsal kell előre megmondani, hogy mi lesz a rend, és annál inkább kell a tábor alatt is ellenőrizni a cserkészszerűséget. Jóval többen leszünk, mint ezren (a Nemzeti Nagytábor létszámának ötödrésze), így hát kell egy kis szigorúság — de ez még nem pontozás.

A sok résztvevő között lesznek ott külföldiek is. Nagy-Britanniából, Braziliából, Lengyelországból, Norvégiából és a világ minden tájáról mintegy 150-en, ha tehát valamelyik csapat cserkésziatlanságot, fegyelmetlenséget mutatna: az a magyar névnek igen sokat ártana. Mert valószínű ugyan, hogy külföldi vendégeink közül lesz olyan, aki nem üti majd meg a mi mértékünket (hiszen egyesek nem is tagjai a nemzetközi szövetségnek, így hát ezektől nem is várhatunk valami sokat): de mi ne az ő hibáikat keressük, hanem mindig az legyen az eszünkben, hogy akármilyenek is ők — otthon azt fogják elmondani, hogy mi milyenek vagyunk!

Nemzeti szempontból legfontosabb pontozóbíráink tehát a külföldiek lesznek. Legyünk velük szemben őszinték, barátságosak, elnézők és gyöngédek, de ami jót ők nálunk láthatnak (vallásosság, szeretet, tudás, jellem, önkéntes fegyelem, tisztaság, rend stb.) azt mutassuk meg nekik. Hibáinkról pedig szokjunk le.

Ott lesznek továbbá a többi csapatok és a szövetség meg a kerületek képviselői is nagy számmal. Ezek természetesen minden csapat iránt érdeklődni fognak. A jelenlevő 1000 cserkésztestvérünk is mind pontoz bennünket!

Végül vannak versenyek is. Ezeket külön pontozóbírák mérlegelik. És itt is a legkisebb cserkészszerűtlenség súlyosabban esik a mérlegbe, mint a szakszerűség esetleges hibái. Mert elsősorban cserkész, jó cserkész legyen a versenyző — csak azután jó evezős, ügyes térképész, tapasztalt vitorlázó, vagy találékonny viziember.

A pontozóbírák a lehető legjobb eredményt egy-egy versenyszámban 20 ponttal jelölik, az átlagot 10-zel, a

rossz, elfogadhatatlan mértéket 0-val. De vannak versenyek, ahol nem pontozásra megy majd a dolog — mint például a kötélhúzásnál. Egyes versenyekben képesítő próba is lesz — mint pl. a vitorlázásban. A versenyekre rengeteg nevezés érkezett, azokat csak úgy lehet jól lebonyolítani, ha mindenki pontos és fegyelmezett. Meg lehetünk győződve, hogy a bírák és rendezők becsületesen fognak iparkodni dolgozni — ha tehát véletlenül tévednének, vagy kétes esetben nem a mi javunkra döntenének — ezért nem panaszkodhatunk. Végére az igazán nem szerencsétlenség, ha a döntőbírák nézete szerint valaki valamiben ügyesebb, mint mi. Becsületes küzdelemben részesíteni nem szégyen — de a küzdelem hevében a cserkésziességről megfélemedezni, igenis nagy hiba volna.

Bíró nem lesz túl-sok, tábori rendőr még kevesebb — könnyítsük meg munkájukat tőlünk telhetően.

Iparkodjunk mentől többet tanulni. Vitás esetekben pedig forduljunk a fődöntőbírákhoz. A cserkész nem fél a bírálattól, nem a fél a bírótól sem, mert nála a tanulás, javulás fontosabb, mint a díj. A magyar cserkészek díjai úgy sem nagyértékűek, inkább emlékek. Hiszen nálunk a verseny is csak testedző szórakozás, nem pedig életcél.

Ne lássunk tehát a rendezőkben, döntőbírákban sem „vérengző vadállatokot“, akik gyűlölettel rontják a csapatunk hírét. Hiszen ők hálátlan mesterségüket csak azért végzik, mert anélkül nem lehetne a versenyeket megtartani. Szegények eléggé sokszor vannak maguk is kínos zavarban, hogy a sok jó közül kinek ítéljék a pálmát — vagy a sok gyöngye között kit fogadjanak mégis el.

Aztán — úgy sem ők a legfelsőbb fórum! Mert mi irányadó minden cserkésze a legfelsőbb fokon? Ugyebár a 10 törvény és saját lelkiismerete. Ha nem volt időnk és pénzünk előkészülni és ezért nem lettünk elsők, azért örülhetünk a féleredménynek is — csak az volna baj, ha fegyelmetlenség, cserkészietlen hiba miatt veszítettünk volna el a versenyt.

Szóval — cserkészek között nincs pontozó bestia. Ne is legyen. Mi se nevezzük őket annak. Ellenben van döntőbíró, rendező, tanító, kiképző cserkésztiszt. Fogadjuk meg ezek tanácsait jó lélekkel!

Zsya.

A táborőrök kötelessége.

A táborőrökön fordul meg a cserkésztábor biztonsága. Ezért minden cserkésznek pontosan kell ősmernie a teendőit. A Magyar Cserkész tavalyi táborozási száma részletesen ősmertette, tehát innen ismételtethetjük át.

HOGYAN KELTEM ÁT AZ ATLANTI ÓCEÁNON?

— Most már valamennyire meg tudom érteni, mekkora hős volt az a Columbus! — kiáltott fel Jandik atya, kedves utitársam, amikor Anglián túl sűrű ködbe jutottunk.

— De el is tartott neki 39 napig az útja San Salvadorig. 1492 szept. 3-án indult és okt. 12-én érkezett meg.

— És azok az óceánrepülők — lelkesedett tovább az atya —, ilyen fenséges, de mégis kietlen vízvégtelenség felett, ködben, viharban egy törekeny gépen napokig repülni, mekkora bátorság kell ehhez!

Csakhamar arra is rájöttünk, hogy ahhoz is kell valamennyi bátorság, ahogyan mi átmegyünk.

— Azt hittem, ilyen nagy monstrumot meg se tud mozgatni a tenger, s íme, hogy dobálja a víz, hogy tántorgunk — mondogattuk.

Készakarva választottunk hajóóriást. 220 m a hossza, 8 emelet magas, az alsó raktárakat, gépházat nem számítva (az emeletekre liften megyünk), három akkora kéménye van, hogy mindenikbe befér egy-egy parasztház, mégis hányja a hullám és remeg az oldala, ahogy az 52.000 lóerejű csavarja előrefűrja.

— Hajó balról! — szalad végig a jelzés az utasok közt.

Csakugyan, a tisztuló égre rajzolódik egy egykéményes, kétárbócos teherhajó körvonala. Figyeljük. A két hajó kölcsönösen leadja a szemafortisztelgést. Ugy hányódik az

5.72-vel szorozni — ez magas. Bár amilyen vállalkozók az amerikaiak és amilyen bolondjai az európai „romantikának“, bizonyára visszaadnák ezt a látogatást.

Kifürkésszük a hajót. Hihetetlenül pazar berendezés, művészi fényhatások és minden felszerelés, ami egy óriási, nemzetközi világhotel számára kell. Ma délután boxmeccs volt a hallban, azután mozielőadás, azután hangverseny, azután lóversenyjáték eszeveszett fogadásokkal, este bál. Hat-hétféle étel, de az egész nem ér meg egy adag petrezselymes újkrumplit, bár hat tányért és két pincért használunk el hozzá.

Micsoda mélységek felett járhatunk? Amikor Le Havre kikötőjében 50 méternyire a parttól megindult a nagy hajó csavarja, a 20 m-es vizet még fenékgig felkavarta és az iszap sárgára festette a víz színét. Most? Fehér habfodor fekszik rá a vízre, kék, zöld és haragoszöld színek játszanak, Istenem, ha itt beleszökken az ember, le se tudna jutni a fenekére. Itt a hulla itéletnapig lebeg valamilyen mélységben, ahol egyensúlyra talált, hacsak meg nem eszik a halak.

Sohasem érzi jobban az ember, hogy Isten kezében van, mint a több ezer méteres, abisszikus mélységek felett járva. Nem több az ember, mint görcs a spárgán, vagy lisztharom a rózsalevélen. Milyen igazad volt, jó Petőfi Sándor:

A hajók országútja az Atlanti Óceánon.

erősödő szél verte hullámokon, mint a gyerekjáték. Vajon ők is így látnak bennünket? Pár percig elbeszélgetünk a hajóról. Hogy valószínűleg gyarmatárút vihet és 8—10 embernél alig több van rajta szolgálatban; összesen lehet 40 embere.

— Hova lett a hajó? — kiált fel egyszerre egyikünk, egy amerikai magyar szerkesztő.

Ott, ott messze mögöttünk, közel a láthatárhoz, ott erőlökik a kis „Soutlepton“.

— Ejnye, hát ilyen gyorsan megyünk mi?

Most döbbsentünk csak rá, mit jelent gyorshajón menni. Hat napon belül tesszük a Le Havre—New-York között levő 3300 tengeri mérföldet. Pedig ez is sok annak, aki nincs jó viszonyban a tengerrel.

Hát ez a teherhajó mennyi idő alatt jut át? Bizony évszak szerint 15—20 napig is szalad. Ha rossz az idő, tovább is. Mi 20—24 csomóval megyünk óránként, ami keireken átlag 40 km-nek felel meg, a teherhajó 15—16 km-el.

Nem lehet tudni, mikor teszi meg az első magyar cserkészcsapat, mint új magyar cserkész Columbus expedíció, ezt az utat, ezért közöljük az útvonal rajzát néhány kiegészítő adattal. Az amerikaiak már régen hívogatnak és általam újra üzenik, hogy vendégül látnak táboraikban akár egy 50 tagú csapatot egész nyáron, de nem nehéz kitalálni, hogy az útiköltség mint sűrű szövedékű drótkakadály meredezik a terv elé. I. oszt. 280, II. oszt. 147, III. oszt. 87 dollártól felfelé; ezt pengőkbén tán bírnánk, de

— Kevély ember, miben kevélykedel?

Éjfél tájt üldögélünk a szalonban.

— Hány az óra: kezdek álmosodni.

— Mindjárt éjfél, akkor úgyis eloltják a villanyt, várjuk meg.

Csak várunk, diskurálunk. Jó félóra múlva újra nézzük az órát.

— Ejnye, még mindig éjfélén áll a terem órája.

Persze, hiszen nyugatnak megyünk! Naponta épen egy órányit haladunk nyugat felé.

— Ez lenne élet a magyar iskolákban! — kiáltok fel.

— Miért?

— Mert a mi napunk itt 25 órából áll: éjfélkor egy órára megállítják az órákat és mindennap egy órával később kellene csak iskolába menni. A szellemek órájában az óra áll, a diák alszik. Egy óra alvás nyereség!

*

Erkezés napja. Kitöltünk egy hosszú listát az elváromlandó cikkekről (amik nincsenek), egy másikat az adatainkkal, egy harmadikat hazulról készen hoztunk, azt átadjuk, orvosi vizsga, izgalom, leszállunk, üdvözlőbeszéd a várokozó közönség részéről, vám, kikötő és hajóhivatalkók járnak, bilétát adnak, bilétát elvesznek, podgyászunkat összemaszatolják krétával, végre felhangzik, hogy:

— All right! — Mehetünk.

Taxiba ülünk, megnevezzük a hotelt, megindulunk: megérkeztünk New-Yorkba.

Temesi Győző.

TELEKI PÁL GRÓF TB. FŐCSERKÉSZ TÁBORLÁTOGATÁSA.

Teleki Pál gróf tb. főcserkész, a magyar cserkészmozgalom egyik leghatalmasabb, legodaadóbb vezére és melegsívű segítőtje, július hó 6, 7 és 8-án nagy autótúrát tett, hogy a táborozó cserkészeket meglátogassa. Csonka-magyarországnak azt a vidékét kereste, amelyen legtöbb tábor van. Kétségtelen, hogy a Balaton mentén s a Mátra-Bükk hegységben táboroznak legtöbben. A főcserkész úr elsősorban a hegyvidék táborait látogatta meg, ezzel is mintegy kifejezést akarván adni meggyőződésének, hogy a hegyek csendes völgyei, erdők kicsi tisztásai sokkal kedvesebb és alkalmasabb táborhelyek, mint a fürdővendégekkel megrakott Balaton partja.

A főcserkész urat látogató körútján Vidovszky Kálmán, a Magyar Cserkész szerkesztője kísérte el.

Július hó 7-én reggel 8 órakor indult az autó. Az első tábor Kistarcsán volt, ahol a 25. sz. „Szt. Imre“ csapatot látogatták meg. Még ezen a napon a következő csapatok, illetve táborok felett tartott szemlét a főcserkész úr: 92. „Csanád“ (Makó) Pásztó; 239. „Munkácsy“ (Békéscsaba) Pásztó; 555. „Szathmár Pál“ és 566. „Simonyi Öbester“ (Makó) Tar; 561. „Péter András“ (Szeghalom) Tar; 85. „Zrinyi“ (Székesfehérvár) Mizerszfábánya; 16. „Fasori“ (Budapest) Mátranovák. Mátranovákra este érkezett már a főcserkész úr s ott töltötte az éjszakát a táborban.

Kilencedikén reggel jókor indult tovább. Ennek a nap-

nak állomásai voltak: 33. Széchenyi“ (Ujpest) Dédes; 760. „Pirker G. László“ (Eger) Dédes; 327. „Loyolai szent Ignác“ (Budapest) Szilvásvárad; 205. „Zrinyi Miklós“ (Budapest) Bélapátfalva; 2. B. K. G. (Budapest) Felső-tárkány; a 33-asok táborából elkísérte a főcserkész urat Fodor Ferenc egyetemi tanár, a 33-asok parancsnoka, aki a kis expedícióval együtt töltötte az éjszakát a piaristák táborában.

Vasárnap, 10-én a cserkészek miséje után volt az indulás. Ezen a napon sorra kerültek: 118. „Turán“ (Kecskemét) Sirok; 212. „Bornemissza“ (Eger) Sirok; 857. „Csörsz“ (Jászárokszallás) Parád; 182. „Uhm“ Mátrafüred és 951. „Bocskay“ (Hajduböszörmény) Pálosvörösmart.

Minden csapatnál nagy volt a meglepetés a nem várt, sehol be nem jelentett magas vendég érkezésekor. A főcserkész úr mindent alaposan megnézett, a fiúkkal, tisztekekkel hosszan elbeszélgetett. Ott étkezett, ahol az ebéd, vacsora ideje taláta, sátorban aludt, patakban mosdott. Röviden: élte a cserkészek romantikus, szép túlori életét.

Elképzelhető, milyen nagy volt a csapatok öröme és hála. A főcserkész úr pedig jóleső örömmel állapította meg, hogy a látott táborokban mindenütt szép, érdekes, komoly cserkészmunka folyik.

BALATONI IDŐJÓSLÁS.

Időt, különösen vihart, (hiszen ez érdekel minden balatoni hajóst elsősorban) egészen természetesen nem lehet már hosszabb időre előre biztosan megállapítani. Vannak azonban olyan jelek, amelyekből következtetni lehet egy-két nappal előre is. És vannak jelek — talán ezek az előbbieknél sokkal fontosabbak —, amelyek a kitorésre készülő vagy már közelgő vihar jeleire figyelmeztetnek, de még olyan időben, amikor a szükséges teendőkre elegendő időnk áll rendelkezésre.

A balatoni vihart leggyakrabban az igen gyakori és erős északi szél okozza. Ezt hívják az odaválói víziemberek „főszélnek“. Igen gyakran előtte való napokon, néha kinzó, meleg déli szél előzi meg. A „főszél“ különböző erősségű. Fél napnál rövidebb ideig igen ritkán tart, de a háromnapos, sőt kisebb szünetekkel még többnapos állandó északi szél sem ritka jelenség.

A déli szél meleg. Utána, a rákövetkező napokon gyakori az északi vihar. Egyesek szerint esőt hoz, mások inkább a nyugati szelet tartják ilyennek. Mindakettő igen nagy, sőt talán nagyobb hullámokat is okozhat, mint az északi szél, mert a szél iránya a Balaton hossz tengelyével inkább összeesik és így a hullámok kifejlődésére több idő jut.

Keleti szél ritkább. Inkább ősszel észlelhetjük.

Szép napos idő, gyenge ÉK, vagy gyenge Ny. vagy ÉNy széllel elég tartós szokott lenni. DK szél igen ritka, legfeljebb csak helyi zivatarokból keletkezhetik.

Szép meleg nap után (ilyenkor naplementekor eláll a szél is) este 8—10 óra tájban, néha később is, a parti és víz feletti réteg kicserélődése következtében úgynevezett „partiszel“ támad.

A Balaton magától sohasem hullámozik, mint azt egyesek hiszik. Ha nincsen szél a hullámozással együtt, az azt jelenti, hogy már vagy elállt a szél, de a hullámozás még

nem, vagy azt, hogy a szél fúj ugyan valahol a tulsó parton, de ide már csak a hullám jut el.

A vihart közvetlen előtte sok apró jeltől gyaníthatjuk. A tapasztalt balatoni ember „megérzi“ a vihar közeledtét. A levegő ilyenkor fojtott, meleg. Leggyakrabban teljes szélcsend előzi meg a vihart. És sokszor rekkenő hőség. Ez az ú. n. „verőfényes vasárnapi délután“, amikor egy szempillantás alatt jön a baj. A sirályok vijjognak, a tyukok, csirkék elbujnak. Az aneroid vagy felfelé vagy lefelé hirtelen fokokkal mozdul el pár óra alatt is.

Az ú. n. „büdös lyuk“-ban megjelenik a vészhozó felhő. Felhő nélkül vihar szinte elképzelhetetlen. A felhő nagy kiterjedt sötét, néha egészen kékes gomolyagfelhő, amely hirtelen, szemelláthatólag közeledik, nagyobbodik. Gyorsan több darabra szakad. A magasán járó, vagy lassan közelgő felhő nem mindig hoz vihart, ilyenekből sokszor egyszerű eső lesz gyengébb széllel. Ez a szél aztán el is áll.

Máskor semmi nagyobb sötétebb felhőt nem látni. Ilyenkor csak kisebb fehér foszlányok buknak fel a hegy mögül a „büdös lyuk“-ban. Legfeljebb abból gyaníthatni, hogy itt valami készül, hogy a kis felhők egymásután „dobódnak“ fel, hamar szétszakadnak, igen gyorsan haladnak.

Ha a (zalai) parttól kissé távolabb vagyunk, a szél közeledtét már messziről láthatjuk a vizen. Az erős szél messziről is, kiabáló fekete vonal alakjában látható. A vonal gyorsan közeledik. Ha a szél gyengébb, ez a vonal inkább kékes színű, ha erősebb, a fekete vonal felett fehér köd látható. Ez nem más, mint a szerte porzó, felcsapódó víz. Az első szélroham valamivel gyengébb. Ezt sokan előszélnek is hívják. Hullámok ilyenkor még nincsenek, ezeknek teljesen kifejlődésére néha 20—25 perc is szükséges.

A part közelében, a szárazföldön felcsapódó por, a lehajló fák, a zúgó nádas is figyelmeztethet.

A BALATON ÉS VIDÉKE.

Az ideai nemzetközi vizitábor színhelye a Tihanyi-félsziget. Ez az a hely, melyről Lóczy így ír a Balatonról szóló összefoglaló művében: „Ősrégi templomával, kilátópontjaival, visszhangjával, kecskekörmeivel, kerületének és belsejének sokféle térszíni és vulkanológiai változatával Tihany-félsziget az egész Balatonkörnyék, sőt a Dunántúl gyöngye.“

Szép a természet a maga nagyszerűségében. Mindenki tud benne gyönyörködni. De mennyivel értékesebbek élményeink, ha a természetet már nemcsak csodáljuk, hanem meg is tudjuk azt érteni. Így olyan lesz előttünk, mint egy nyitott könyv és mi olvasunk belőle.

Rohamléptekkel közeledik a táborozás időpontja. Elmondok hát egyet-mást a Balaton titkaiból, hogy annál jobban élvezhessük majd a táborozás napjait.

*

Balaton halászok a Sión készülődnek a „munkára“.

Biztosan hallott már mindenki a kecskekörmőről. Ere-detükről szép rege szól. Garay költeményében is megörökítette. De hogy mi a kecskeköröm, ezt már valószínűleg kevesen tudják. Hogy ezt megértsük, egészen a föld történetének harmadkoráig kell visszamennünk.

Tenger lepte ebben az időben az egész Balaton környékét. Szigetként emelkedtek ki a végtelen vízből a Bakony, a Vértes, a Budai hegyek. A szárazföldeken emlősök már éltek, de embernek még nyoma sem volt. A tenger partján temérdek kagyló volt. Különösen az ú. n. Congéria kagyló szaporodott el nagyon. A víz színe folytonosan ingadozott s különböző lerakódásokat eszközölt, agyag, iszap, homok stb. (Figyeljük meg majd a félsziget oldalaiba vajt utakat, és álljunk meg kis időre a friss földomlásoknál is. Itt láthatjuk a szép réteges tengeri lerakódásokat. Másutt is így van ez, de a növényzet eltakarja előlünk.)

Ez a tenger sem volt örökéletű, folyton kisebb és kisebb területre szűkült, lefolyástalanná vált, végül is egészen felszikkadt a vize, háromszáz méter homok- és agyagteletet hagyva hátra a mai vízszín felett.

Mikor ez a terület kiszáradt, sivatagi volt a klíma. Kéves volt a csapadék, a növényzet nem tudott rajta gyökeret verni, nem védelmezhetette a földet. Így a lazán lera-

kódott tengeri rétegek az akadálytalanul működő szél áldozatául estek.

Közben törtek ki a vidék vulkánjai: Badacsony, Szent György-hegy, Tóti-hegy, Haláp, Gulács. A kiömlő és megszilárdult láva, mint valami óriási malomkö nehezedett a laza tengeri rétegekre. Ahol nem védte bazalt a rétegeket, onnan a szél mindent eltakarított.

A Balatonnak ekkor még hire-hamva se volt, de már történtek a hegyek tövében helyenként beszakadások. A lesüllyedt térszínre rakódott a tihanyi, szigligeti, boglári hegyek vulkánjainak iszapja az ú. n. tufa, (ebbe vannak vájva a Tihanyi remetelakások).

A süllyedések következtében a földkéreg nem egy helyen megrepedt s ezek mentén a felszínre időszakosan felszökő források, az ú. n. geizirok keletkeztek. Lóczy nem kevesebb, mint 110 geizir maradványait (a szökőár kova

és mész lecsapódásai) találta meg. A legszebb az „aranyház“ nevű, ezen forrás krátere is látható, a visszahulló cseppek lenyomataival. Szép tölcser látható a Csúcshegy egyik kúpján is. — A Tihanyi-félsziget is ellentállott a szél pusztító hatásának, mert vulkáni tufák és a geizirkúpok védtek, megmaradtak azok a csodálatos alakú hegykúpok, melyeknek kerek e világon alig akad párjuk. Vegyük szemügyre pl. a Badacsonyt, csaknem teljesen szabályos csonkakúp. Ezen termelik a híres „Badacsonyt“. Meredek falú sapkája az oszlopos elválású bazalt, ezt már erdő borítja. A hegyek tövében a beszakadások egyre mélyültek, úgy, hogy a víz már összegyűlt a teknőben és így kialakult a Balaton.

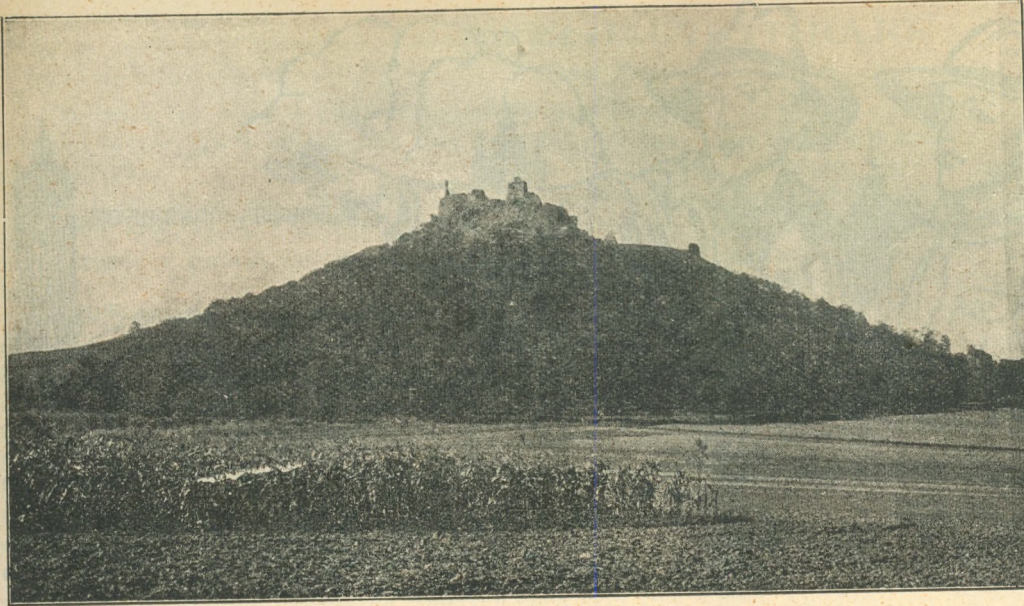
Lassan a csapadék mennyisége is megnövekedett, a növényzet is lábra kapott. A sivatag helyét füves pusztá váltotta fel. Szélcsend következett. A magasabb légrétegekbe emelt por leülepedett. Ez a sárgaföld vagy lész eredete. Tekintsünk majd át a félsziget fokáról a somogyi partra. Földvár környékén hatalmas falakban látjuk e lerakódást.

A Balaton hullámai pedig egyre jobban mosták a partokat. A hullámverésnek estek áldozatául az előbb említett kongeria-kagylók héjmaradványai is, ezeket ugyanis a hullámverés elkoptatta, letöredezte és csak az ellentálló kemény sarkok maradtak meg. Ez pedig a nép képzetele szerint a „kecskeköröm“.

A Balaton alakja nem volt mindig ilyen, mint ma. A vízszíne is folytonosan változott. A mai vízszínnél volt 7 m-rel mélyebb tükre is. Viszont a szárazföldi lerakódások azt bizonyítják, hogy volt a mainál 6—7 m-rel magasabb vízállása is.

Önként vetődik fel a kérdés, hogy mi befolyásolta a vízszín ingadozását. Hosszú ideig tartó gondos vizsgálat adatai alapján Cholnoky Jenő megállapította, hogy mivel a Balaton fenekén jelentős források nincsenek, a vízállást a csapadékmennyiség, de különösen a párolgás befolyásolja. Innen van az, hogy a nyári nagy esőzések alig duzzasztják fel a tó felszínét, mert a nagy melegben nagy a

vasni, sőt legtöbbjüket meg se értenők. Van azonban egy népszerűen megírt könyvünk is. Néhai Lóczy Lajostól, ki 30 év tudományos munkásságának eredményeit összefoglalta és kiadta. Ebben a mintegy 200 lapra terjedő könyvben mindent megtalálunk, amit keresünk.*

Tanulmányozzuk ezt, a még hátralevő időben. Sokkal inkább fogjuk értékelni a Balaton vidékének szépségét és az ott töltött napok emléke sohasem fog elmémből kivészni. *Stahl Béla, 30. ö.*

* A Balaton földrajzi és társadalmi állapotainak leírása. 1921. Ára kb. 650 F. A Magyar Turista Egyesületben cserkészek és tagok lényegesen olcsóbban is megkaphatják.

MAGYAR GÉNIUSZ.

XI.

De azután érdekes az egyetemek bizonyága is. A német birodalomban 1348-ban a prágai, Lengyelországban 1364-ben a krakkói, Ausztriában 1365-ben a bécsi kezdi meg a működését és már 1367-ben munkába áll Nagy Lajosunk pécsi egyeteme. Megindítja az egyetemi munkát Zsigmond is Budán, Mátyás Pozsonyban, de azután tegyük pontot. Mert 1526 után a tudomány és művészet pártolása nem volt fejedelmi feladat a Bécs kormánybotja alatt szenvedő területen.

Szimbolikus e tekintetben a külföldi nagy akadémiák és a mi Tudományos Akademiánk alapítása közti különbség. Mert míg a Magyar Tud. Akadémia nemzeti alapítás, a magyar társadalom áldozatkészségének köszönheti létét, addig a kontinens hasonlójellegű intézeteit többnyire az uralkodók alapították meg avégre, hogy az állam által rendelkezésükre bocsájtott segélyekből irányítsák az ország tudománypolitikáját.

Ösanyjuk az Académie Française, melyet XIII. Lajos vezető minisztere, Richelieu létesített. A nagy kardinális, mint kultúrpolitikus is, satekintetét a messzejövőbe vetítette, de mint igazi réalpolitikusnak, az volt az első célja az alapításnál, hogy a francia nyelvet megtisztítva az önkényességek és szabálytalanságok salakjától, kiemelje a barbár nyelvek sorából és biztosítsa számára azt a magas fokot, melyet a maga idejében a görög, meg a latin foglalt el.

És hogy a francia nyelv nemcsak tökéletes eszköze lett a nehéz gondolatok kifejezésének, hanem a diplomácia első világnyelve is: az Richelieu és az általa alapított Akadémia munkásságának egyik legértékesebb eredménye.

A Közép- és Kelet-Európa akadémiai törekvéseinek nagy mozgatója, Leibnitz is korának fejedelmeire veti a szemét. I. Frigyenél hamarosan, Nagy Péter cárnál pedig halála után talál meghallgatásra. Drezdában és Bécsben ellenben sikertelenül kopogtatott.

Ismét jellemző, hogy a porosz királyság és a berlini akadémia megalapítása 1700-ban úgyszólván egyidőben

történt és azóta a kapcsolat az állam és a kultúra között ottan állandó. Sophie Sarlotte, a nagyműveltségű királynő örömmel karolta fel Leibnitz tervét; férje pedig hamarosan belátta, hogy új királyságának, székvárosának és udvarának a vele kapcsolatos tudós társaságra már csak presztizs okából is szüksége van és azért átengedte neki az egyik monopolium teljes jövedelmét.

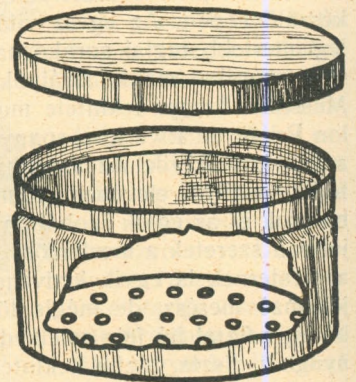
E királyi akadémia második, igazi megalapítója Nagy Frigyes lett, kinek valóságos életszükséglet volt a tudósok társasága.

A bajor akadémia alapítása szintén a politikai irányzatban leli magyarozatát. III. Maximilián József 1759-ben alapját veti meg a müncheni akadémiának.

A magyar nemzet és a Habsburg dinasztia közt az állandó félreértés következményeként fejedelmi kegy a magyar tudományos intézetekre vajmi ritkán terjedt ki. Sőt, sajnos, egyebet is lehetne mondani. Széchenyi döblingi hagyatéka beszél arról is, mint akarták Bécsből a Magyar Tud. Akadémiát, a Magyar Géniuszak a Magyar Géniusz szolgálatába ajánlott intézményét épen a Magyar Géniusz ellen felhasználni. De nem háborgatom a multat, mikor látom, hogy az Isten fiakban bünteti az apák bűneit.

Karbid-szita.

A karbidlámpa tisztításakor mindig sok jó karbidarabkákat is kido-bunk. Elkerülhetjük ezt a következő szerszámmal. Pléhdoboz fenekébe belülről szöggel lyukakat ütünk (3-4 mm-eseket). A lámpából kivett karbidot beletesszük, felső nyílását fedéllel vagy más módon zárjuk és rázással átszítaljuk. Ami a dobozban marad, mégegyszer használható.

Mit láttam Londonban

VI.

Egy nagy magyar cserkész.

Koraőszi délután a Hampsteaden, ezen a ragyogóan szép domboldalon, ahol az angol művészek villái emelkednek. Az utca kövein aransárga levelek és nagy, szinte nyomasztó csend, amelyben úgy hallatszík ide a város távoli dübörgése, mint egy messze orchester fojtott akordjai.

Ebben a környezetben lakik László Fülöp, a világhírű magyar származású festő, akit Amerikában a „lírikus festő” címmel tiszteltek meg, az öreg Európában pedig a festők királya címmel.

Frakkos inas nyit ajtót és bevezet egy csodálatosan szép kertbe, ahol gazdagon megterített asztal vár vendégeire. Mr. László azonnal jön — mondja és elmegy. Egy ideig a mester kis japán pincsiével szórakozom, az esernyőmet szagolgtatja, aztán egyszerre hirtelen feugrik és a hátam mögött elszalad. A műterem-kertrenyíló ajtajában megjelenik a mester.

Ugye megvárakoztattam — mondja nagyon kedvesen — de nem szabad haragudnia, épen most fejeztem be egy képet és sajnos hihetetlen módon el vagyok foglalva...

Aztán leülünk teához és a mester Magyarországról kezd beszélni. A kiejtésében van valami idegenszerű, hiszen sem a felesége, sem az öt fia nem tudnak magyarul, de a mondatai kifogástalanok. — Arany Jánost szeretem olvasni, mondja, eszembe juttatja azokat a gyönyörű idöket, amelyek Magyarországon töltöttem.

Most kérdések következnek az újságok számára, a mester kedvesen válaszol.

Uzsonna után a műterembe megyünk, ahol megnézem készülő képeit. Az egész világ három arisztokráciájának legismertebb tagjai sorakoznak itt fel: három pápa, három amerikai elnök, királyok, államfők. Az egyik képen Mussolini komor tekintete mered rám, a szembe levő falon Primo de Rivera, a spanyol diktátor. A műterem után a ház következik. Az amerikai filmek pazar eleganciájú főúri kastélyai elevenednek meg előttem, gyönyörű olasz bútorok és az egyik szobában ott függ a kép, amelyet legjobban szeretek a mester összes alkotásai közül és, amely a mesternek is egyik kedvenc képe: A László Fülöpöt jellemző merész, de mégis tökéletes vonalak tömkelegéből egy fiatal fiú feje emelkedik ki. Cserkészruhát hord és nyugodt, tiszta, biztos tekintettel néz előre. A kép a művész kislát, John-t ábrázolja.

László Fülöp nagy kiállításán a French Galleryben ez

volt az a kép, amely előtt nemcsak a közönség állott elragadtatással meg, hanem a szigorú kritikusok is. Az apai szeretet melege sugárzik ebből a képből és merem állítani, hogy a legtökéletesebb portré, amely a cserkészmozgalommal összefügg.

És most következik a művésznek egy mondata, amely megérdemelné, hogy minden cserkész feljegyezze magának.

— Mind az öt fiam cserkész volt, John most is az és én azt hiszem ez kötelesség.

Minden benne van ebben a mondatban, amiből meg lehet érteni ennek a nagyszerű művésznek egész életét. Arra a kérdésemre, hogy kit tart a második legnagyobb angol festőnek, csodálkozva kérde tőlem: ki az első. És amikor azt felelem, hogy természetesen László Fülöp, nevetve hártja el magát az elismerést. És ha a multjába nézünk: nagy, kitarító, soha meg nem pihenő, fáradhatatlan munkálkodás, szorgalom; a dicsőségtől meg nem széditve, múló sikerektől meg nem vesztegetve, szerénység az életben, szigorúság önmagunkkal szemben.

Aztán tovább beszélgetünk cserkészetről és Magyarországról. Kedves, jóságos mosolyát egy pillanatra komolyság váltja fel. Sötét és komoly problémák merülnek fel, de a mester bízik és hisz.

Az inas egy nagy amerikai világmap szerkesztőjét jelenti be. A mester már várta. Búcsúzás közben azonban ezt mondja: „El ne felejtse átadni üdvözlömetem a főcserkésznek”.

Hegedűs Ádám.

© 1938 © 1939 © 1940 © 1941 © 1942 © 1943 © 1944 © 1945 © 1946 © 1947 © 1948 © 1949 © 1950 © 1951 © 1952 © 1953 © 1954 © 1955 © 1956 © 1957 © 1958 © 1959 © 1960 © 1961 © 1962 © 1963 © 1964 © 1965 © 1966 © 1967 © 1968 © 1969 © 1970 © 1971 © 1972 © 1973 © 1974 © 1975 © 1976 © 1977 © 1978 © 1979 © 1980 © 1981 © 1982 © 1983 © 1984 © 1985 © 1986 © 1987 © 1988 © 1989 © 1990 © 1991 © 1992 © 1993 © 1994 © 1995 © 1996 © 1997 © 1998 © 1999 © 2000 © 2001 © 2002 © 2003 © 2004 © 2005 © 2006 © 2007 © 2008 © 2009 © 2010 © 2011 © 2012 © 2013 © 2014 © 2015 © 2016 © 2017 © 2018 © 2019 © 2020 © 2021 © 2022 © 2023 © 2024 © 2025

AZ EVEZŐSCSÓNÁKBAN ÉS VITORLÁSBAN VALÓ VISELKEDÉSRŐL.

A hajóban a kormányos az úr. Neki kell mindenben engedelmeskedni. Viszont ő felelős mindenért.

Hajóba csak saroknélküli, varrottalpu, lehetőleg gumitalpu cipővel, vagy mezitláb lépünk.

Nagyon vigyázz a hajóra. A legkisebb karcolás, nekiütődés nyomán a víz behatol fájába, megpuhítja, elkorhasztja.

Ne szállj ki, ne szállj be csak parancsszóra. Evezőscsónakba való beszálláskor ügyelj arra, hogy mindig a csónak közepébe lépj.

Vitorláhajón a neked kijelölt helyen kell maradnod. Ne lábatlankodj más helyén.

Ha a csónak felborulna, semmi körülmény között (kivéve, ha a csónak uszály alá sodródna) el ne hagyd. A csónak fából van és fenntart.

AZ ELHAGYOTT HAJÓ.

Irta: Percy F. Westerman.

— Barátom, ez aztán a köd! — fordult George Byng, a Hódok őrsvezetője a mögötte ülő Dick Fordhoz, a Fókák őrsvezetőjéhez.

Ford bólintott, de nem szólt egy szót sem. Azzal volt elfoglalva, hogy szeméit merően arra a kis iránytűre szegezze, amely a csónak kormánypadja elé, a rácsra volt helyezve.

A saltporfi tengeri cserkészek első csapata akkoriban egy huszonnégy láb hosszú, kiszolgált tengerészeti ladikot kapott, — ami nagy haladást jelentett ahhoz a tizenhatlábás, nehézkes csónakhoz képest, amelyet a tengeri cserkészek azelőtt használtak. A ladikot egy Turktown-beli hajóács alaposan kijavította; az adományozó, aki azt tartotta, hogy félajándék nem ajándék, áldozatkészen teljesen fel is szerelte és a két őr Turktown felé tartott, hogy az új járművet elhozzák.

Turktown tizenhat tengeri mérföldnyire volt Saltporttól, — tizenhat mérföld nyílt vizen, amelyen épen nem volt kikötőhely, ami védelmet nyújtott volna vihar esetében. A cserkészek tehát helyes elővigyázatossággal vártak, amíg jó időt nem ígért a síma vízfelület.

Turktownba érve, a ladikot a vizen találták, minden felszerelésével. Az idő gyanusan tiszta, túlszép volt; egy hullámfodor se zavarta a víz sík felszínét. Vitorlázásról szó se lehetett. Ugy látszott, folyton evezni kell.

A fiúk vidáman fogtak feladatukhoz; az első félórán a Hódok húztak, azután a Fókák felváltották őket. De mielőtt a távolság felét megtették volna, vastag tengeri köd szállt le hihetetlen gyorsasággal és úgy beburkolta a csónakot, hogy bajos dolog volt az egyik végétől a másikig ellátni.

Ford őrsvezető épen arra törekedett, hogy irányt vegyen az Ökörszirt felé — ez egy kimagasló hegyfok volt, nem messze a saltporti kikötő bejáratától — és az árral menve, gondosan betartotta az irányt, kézmozdulatokkal jelezve, ha a ladik eltért a helyes iránytól.

— Már partot kellene érnünk, Dick — szólt a másik egy idő múlva.

— Én is azt gondolnám — hagyta helyben, Dick —. Te, White, engedd, hogy Clemson felváltson az evezésben. Szemedet és füledet nyisd ki és szólj, ha látod vagy halod a hullámtörést a szirteken!

Jimmy White, akinek balkarján a tengerészeti korona jelezte, hogy ő „királyi tengeri cserkész“, előrekúszott átvenni azt a látszólag hiábavaló feladatot, hogy a fehér ködbe bámuljon, mi alatt Clemson örömmel foglalta el a helyét az egyik ülésen és felmelegedett, amint huzamosan hajtotta a nehéz körisfaevezőt.

— Nem tértünk el, ugy-e? — kérdezte Byng csendesen, az iránytű iránt érdeklődve.

— Gondolom, hogy nem — válaszolt Ford —. Mindenesetre eltarthat még egy negyedóraig, amíg partot érünk. Akkor azután már megtaláljuk a hegyfokot.

— Valami van elől! — csendült fel White hangja. — Egy szirt gondolom.

— Evezés állj! — rendelkezett Byng őrsvezető a leg-tengerészbib hangon, mert ő tengerjárt ember fia volt és az ő számára a víz oly természetes valami volt, mint egy vizimadár számára. — Ellencsapás, egyszerre!

A ködön át sötét tömeg vált láthatóvá, amely jóval az aránylag kicsiny ladik fölé emelkedett. Gőzhajó volt, amelyet a páratelt levegő hihetetlen arányokra nagyított.

— Halló, hajó! — kiáltott Ford a legélesebb hangján.

— Halló, hajó-hajó! — jött a visszhang.

— Addj le még egy üdvözlést, Dick! — tanácsolta Byng, aki a kormánylapát segítségével a csónakot a gőzhajóval csaknem párhuzamos helyzetbe hozta.

De a nagy járműről a csúfolódó visszhangon kívül semmi válasz nem jött. Teljes csend honolt a hajón, csak a víz csapódott gyengén a rozsdás vaslemezekhez.

— Különös! — jegyezte meg Byng. — Nem hiszem, hogy le volna horgonyozva. Fenn látom a horgonyláncot, pedig épen elég nagy az ár, hogy megláthatnám a kormánynál, ha lenn volna a horgony. Menjünk közelebb, hadd lássuk, mi van vele. Kissé előre, egyszerre, most!

Egy csónakhossznyira maradván, a ladikkal lassan a hajó oldalához eveztek, amely közelről háromszáztonnás partmenti őrhajónak látszott.

— No, ez igen könnyű — jegyezte meg Ford őrsvezető, rámutatva a vízszíntjére, amely öt lábnyira volt a víztől.

— Ez a legmagasabb határ — válaszolta bajtársa. — Ki van ez űrítve teljesen. A rakományt átrakták, úgy látszik.

— A legénység pedig csónakba szállt — jelentette ki White —. Nézzétek a leeresztett hágcsokat!

A királyi cserkésznek igaza volt. A rakodóoldalon levő négy cölöpről lelógó kötélsomók mutatták, hogy a legénység sietve távozott és hogy senki sem maradt vissza a fedélzeten, hogy rendbehozza. A csonka hajóorron ez a név állott: „Ragtime of Blackport.

— Nézzétek! kiáltott Ford. — Micsoda lék!

A ladik elment az elhagyott hajó fara alatt és most a másik oldala felé tartott. A hajónak csaknem a közepén zeg-zúgos repedés tátongott a vízvonaltól a korlátig és jelezte, hogy a hajónak összeütközése volt. Halálos ütést kapott, mert ezen az oldalon alig nyolc lábnyi hajóoldal mutatkozott, míg a kikötési oldalon csaknem kétszer akkora magasság.

— Süllyed! Nagy horgonyhelyet kell neki adnunk! — vélte Hythe, aki, minthogy partiőr különpróbája volt, annak a lehetőségét látta, hogy megmutathatja, milyen bátor életmentő.

— Hogyha süllyedőfélben volna, akkor ezzel a lyukkal az oldalán már rég elmerült volna — válaszolta Byng őrsvezető —. De vízhatlan vászon van rajta és ez tartja vissza a vizet. Erdemes menteni itt fiúk, legyünk hát résen! Cox és Jones, ti maradjatok a csónakban!

A fiúk vidáman fogtak feladatukhoz.

Grey, fogd a hágsót és hamar erősítsd meg! Állj mellette és fogd, ha kell.

— Mit akarsz tenni? — kérdezte a Fókák őrsvezetője, aki rangban pajtása után következett.

— Hogy mit? Hát bevisszük a saltporti kikötőbe, ha lehet — és én azt hiszem, hogy megteesszük, mert épen most szél kerekedik. Thompson, keress gyorsan egy mérőkötélet; lássuk, mennyi a mélység? Dick, öregem, te kutass az előfedélzetben valami ponyva után! Ha ott vagyunk, ahol gondolom, akkor ezzel a könnyű széllel egyenesen a kikötőbe vontathatjuk. Gibson és Rawlins, ti lé-másztok és megnézitek, mennyi víz van a fenékben? Fü-leljetek és ha rövid sípjeleket hallotok, gyertek fel a fedélzetre, amily gyorsan csak tudtok!

Byng őrsvetető arra gondolt, hogy íme, itt az alkalom, megmutathatják a tengeri cserkészek, hogy résen vannak. Nagy volt a felelősség, de veleszületett önbizalommal, nyugodtan és megfontoltan adta ki rendelkezéseit.

Thompson nemsokára jelentette, hogy a mérőkötél tizennyolc tengeri ölet mutat, és Byng tudta, hogy Saltporttól harminc mérföldnyi körben ilyen mélység csakis az Ökörszirttől három mérföldre délkeleti irányban van.

— Lám, egy kissé eltértünk az irányunktól! — jegyezte meg. — De ez talán még szerencsénk is. Csak a köd szállna már fel!

Ekkor négy cserkész verődött össze, akik két nehéz vitorlát vontak maguk után, amelyeket megvizsgálva rájöttek, hogy az egyik támasztó, a másik próbavitorla — épen azok a ponyvák, amelyekről Byng remélte, hogy a hajón találja. A hajófenék mindkét rekesze száraznak bizonyult és csak az oldalfenékben találtak néhány hüvelyknyi vizet. Az elárasztott részen kívül a „Ragtime“ oly jólzárt volt, mint egy palack.

A lehető leggyorsabban felkötötték a támaszvitorlát az előárbocra és kifeszítették. Az őrhajó orra lassan megmozdult. Byng öröme a kormány kielégítően működött és bár a legnagyobb sebesség a vizen alig volt három csomó, elég jól lehetett vele az irányt betartani.

— Fogd a kormányt, Dick! — szólt Byng. — Itt az irány: északészakkelet. Gibson, te gyere velem!

Gibson, a Hódok ujonca, igen értelmes fiú volt, akinek az engedelmességében bízni lehetett.

— Idenézz! — folytatta az őrsvetető. — Látod ezt az emeltyűt? Ez a kompresszorhoz szolgál. Ha elfordítod, a horgony leesik. Állj itt mellette és ha megadom az utasítást: „rajta!“ leengeded, jó? Lehet, hogy több óráig nem tudok utasítást adni erre, de lehet, hogy nagyon hamar; mindenesetre: légy résen!

Byng visszasietett a hidra. A köd még igen sűrű volt, de időközönként a keletkező szél következtében, foszlányokban felemelkedett, úgy, hogy ő néha a hajó orráig láthatott. Azontúl minden fehér gőzbe volt burkolva.

Egyszerre ködsziréna szólalt meg alig egy mérföldnyire. Valami régi hajó, amely elengedőnek tartotta ötpercenként egy jel leadását, hasította a vizet, amennyire ócska gépei megengedték.

— Egyenesen felénk jön — jelentette ki Ford némi várakozás után. — A hang már sokkal erősebb.

Byng tudta, hogy a „Ragtime“ szirénái, minthogy gőz nincsen, hasznavehetetlenek. A jelzésnek egyedüli eszköze

a hajóharang volt, amelyet hatósági szabályzat szerint ködös időben csak lehorgonyzott hajó használhat. Nem volt más mód: a harangot kellett használni, így hát Byng odaállított egy fiút, hogy a lehorgonyzott hajó jelétől eltérő módon, de minden tíz másodpercben rázza meg.

Ez az eljárás sikeresnek bizonyult, mert a közelgő hajó lassított és irányt változtatott, de mégis oly közel jutott a „Ragtime“-hez, hogy a cserkészek láthatták a körvonalait a ködben.

A mérőön most kilenc tengeri ölet mutatott. Byng izgalomba jött, mert a part már nem lehetett messze. Izgatottságát elfojtva, élesen figyelve leste a saltporti kikötő bejáratánál levő világítótorony ködkürtjének a hangját.

Nyolc öl; hét öl. A víz rohamosan sekélyedett.

Byng épen azon volt, hogy elrendeli a horgony lebecsátását, nehogy a hajó zátonyra fusson, amikor meglepő gyorsasággal felszállt a köd. Elöl alig félmérföldnyire, nem a saltporti kikötő lett láthatóvá, hanem Muldbury, egy dagályban használható öböl, amely Saltporttól három mérföldnyire van kelet felé. A dagály a hajót alaposan keletre sodorta és az ár sebessége meghaladta Byng feltevését.

A kicsiny kikötő emberei nagyon meglepődtek, amikor egy jó, nagy gőzhajót láttak feléjük vitorlázni és mentési lehetőségeket szimatolva, féltucat csónak indult feléje.

Még inkább meglepődtek azonban a vén tengeri medvék, amikor a fedélzetben egy csapat tengeri cserkészt láttak, akik határozottan, bár udvariasan elhárították azoknak a buzgóságukat, akik mindenáron segíteni akartak.

Ha a hajósok egyszer a „Ragtime“ fedélzetére lépnek, részt kérhetnek a mentési jutalomból, még akkor is, ha segítségük teljesen szükségtelen; így hát fiatal vetélytársaikra szitkokat szórva, a hajósok félreálltak és lesték, hogyan fogják a cserkészek bevinni a rokkant hajót a kicsiny és zsúfolt kikötőbe.

De Byng jól értette a dolgot. Egy vezényszavára a támaszvitorla lekerült a fedélzetre. A horgony nagy lánc-csörgés közepette feneket ért és a hajó kissé inogva megfordult a szél és az ár miatt.

Nemsokára parti örök jöttek és igen csodálkoztak azon, hogy a „Ragtime“ megérkezett, mert aznap hajnalban tette partra annak tisztikarát és legénységét Saltportban a „Dumbshow“ gőzös. Azok azt jelentették, hogy hajójuk éjfélkor léket kapott.

A sérülésből azt következtetve, hogy el fog süllyedni, az emberek sietve csónakokba szálltak és miután célta-nul eveztek néhány óráig, felvette őket a „Dumbshow“.

Már több mint tizenkét órája sodródott az erősen megsérült „Ragtime“, amikor a tengeri cserkészek megszállták.

A tengerészeti kormány röviden jelentős összeget utalt ki a tengeri cserkészeknek mentési jutalom gyanánt és a saltporti csapat a pénzen egy talpon úszó őrhajót vett annak a partra vetett hajóroncsnak a helyébe, amely eddig otthonul szolgált számára. De hogy megmutassák a fiúk, hogy él bennük a másokon segítés szelleme, egy szegényebb csapat alapjára is adtak, amely Muldbury-ben működött — abban a kikötőben, amelyben Byng őrsvetető biztonságba helyezte zsákmányát a ködborította tengeren való idegfeszítő kaland után.

KEDÉLYES RIGMUSOK.

Oh du liber Augusztus, tüzoltó kongresszus,
Kis tüzet eloltani nem nagy virtus.
De ami a szívemnek lángjait eloltja,
Nincsen a világon oly vízpuska.

Túl az Operencián, jeges tengeren,
Uszik egy nagy krokodil egész mereven.
Elfagytak a lábai és a kezei,
Nem tud szegény mozogni, csak a víz viszi.

TÉRKÉPISMERET VÍZEN.

A térkép a vízicserkésznek ép úgy egyik legfontosabb segédeszköze, mint „szárazföldi társának“. Általában vízi útainkon két fajta térképet használunk:

I. Speciális vízi-térképeket. Ezeknek egy része egyenesen evezősök részére készült. Ilyenek vannak főképp a német folyókról és a Dunáról is, Ulmtól—Budapestig. A Bécs—Budapesti szakasz kidolgozásánál büszkén mondhatjuk, hogy a Szövetség bevonásával öregcserkészeink is segítettek. Keskeny, hosszú széthúzható lapon készült térképek. Rajtuk a csónakos mindent megtalál, mire szüksége van, de csak a víz közvetlen környezetében. Feltünteti a városok, falvak, nevezetességeken kívül az alkalmas kikötő és táborhelyeket is. (Külföldön vízi-szállodák!) Rendkívül fontosak a folyópart alakjára, a sebességre vonatkozó adatok. Örvények, állandó zátonyok helyei, a sodorvonal és a lefelé követendő legcélszerűbb útvonal. Távolságok, szabályozó-művek és minden oly adat, melynek hasznát vehetjük, természetesen megtalálható.

Sajnos azonban a Duna említett szakasza kivételével más vizeinkről hasonló térképünk még nincs. Jól felhasználhatók még az egyes hajózási vállalatok kiadásában megjelent térképek, amilyen pl. a Dunagőzhajózási R. T. Dunatérképe. Hátránya, hogy *a)* nehezen hozzáférhető, könyvalakú kiadvány, *b)* nagyobb méretaránya (1:100.000) miatt, minden bennünket érdeklő adatot (pl. forgók stb.) nem találhatunk meg rajta.

Igy a gyakorlatban rendszeren rászorulunk a nem vízi célokra készült, de mégis használható

II. Katonai térképekre. Ezekhez mindenekelőtt áttanuljunk szorgalmasan a Jekules „Vizrajz“-ra vonatkozó részeit. (Legrészletesebben: Strömpl: Térképolvasás 55—70 old.) Sajnos a tegerre vonatkozó jelekre nincs szükségünk, a többi azonban annál fontosabb. Nagy levelezéseknél, mikor 60—100 km-t is teszünk meg naponként, gazdaságos és egészen jó az 1:200.000-es lap, legfeljebb tervbevett táborhelyeink környékéről szerzünk be pontosabbat.

Lassúbb turáknál itt is az 1:75.000-es térkép a leghasz-

nosabb. Mindig vegyük figyelembe azonban a következőket:

1. *A térkép nem mindenben hű kicsinyített mása a valóságnak, és pedig*

a) vannak nagyságrendbeli eltérések. Így a hidak, kisebb vizek szélessége, partsarkantyúk, párhuzamművek hossza, gátak, hajóállomások stb. mind nagyobbak vannak jelölve, mint a valóság, mert ha a valódi méretet vennék alapul, nem tűnnének fel. Ezt igen sok térképjelnél észlelhetjük.

b) A térkép egy-egy jele sokszor több tárgy ill. terep-alakulat helyett áll. Pl. a jelölt 1—2 hajómalom, 10—15-öt is jelenthet. (Cserkészeink jól teszik, ha fényképezik, rajzolják, lefestik az utolsók életét, hisz 25—30 év múlva már csak képeken láthatjuk azokat). Kisebb vizek kanyarulatait sem mutatja hűen a térkép. (Pl. a Sión.) Ugy mint az utaknál, több kanyarodót csak egy-kettővel jelöl.

a) Az eltérés okai még a változások. Térképeink 35—40 éve készültek és azóta kevés javítás történt. Pedig keskenyebb folyóknál sok az új híd, szabályozó mű, sőt falu is. A sebes folyók gyakran változtatják irányukat (Tisza!) zátonyokat, szigeteket hordanak össze, főágakból pár év alatt mellékágak lesznek és fordítva. A vízicserkésznek különösen kedves kötelessége a térképjavitással foglalkozni és eredményeit beküldeni.

2. *A térkép azért — ha ismerjük hibáit — vizen is igen sokat mondhat nekünk, csak olyat nem szabad követelni tőle, mire nem felelhet meg.* Utvonalkukat sokkal könnyebb követni, mint „szárazföldi“ kirándulásainkon. Helymeghatározáshoz kevesebb adat elég.

Legkellemesebb cserkészfeladatok közé tartozik nagy folyamok holtágai vagy szigetcsoportjai között, nádas tavakon térkép segítségével elkajakozgatni. Rengeteg megfigyelni való: madárélet, ősi halászi-módok, festői tájak kerülnek elénk és fényképezőgépünkben, vagy vázlatfüzetünkben gazdag zsákmánnyal térünk haza. A Tiszán, Dunán, Velencei-tavon számtalan ily aligjárt hely vár felkutatásra.

Ifj. Kunfalvi Rezső 100/ö.

A VÍZITELEPRŐL.

A „Magyar Cserkész“ vízi-számában a vízitelepről sem feledkezhetünk meg, mert bizony, ha nincs vízitelep, nagy kérdés, hogy megrendezhettük volna-e a tihanyi nagy vizi-tábort. Valóban itt erősödött meg és itt kovácsolódott nagy egységgé a magyar vízicserkészlet.

A „Magyar Cserkész“ korábbi számaiban több cikk ismertette ugyan már a vízitelepet, és hogy mégis tudunk újat írni, ez bizonyítja legjobban a telep gyors fejlődését.

Először talán arról számolunk be, hogy milyen a flot-tánk. Eddig 157 sajkát helyeztünk el a telepen. Napról-napra hoznak új csónakokat és nemsokára már abba a helyzetbe jutunk, hogy nem tudjuk az ujakat elhelyezni. Ezért égető szükség a negyedik barak, az ú. n. „Götter épület“ csónakállványokkal való felszerelése és berendezése. Ez a kérdés a közeljövőben már megoldásra kerül („csak“ a pénz hiányzik hozzá).

A telepen legtöbb a palánkos túracsonak (52). Ez a cserkész szempontoknak igen megfelelő, mert gyors járású, amellest sátrakat, főzőedényeket is kényelmesen szállíthatunk benne, különösen az öregek szeretik.

Ujabbán gombamódra szaporodnak a nagy őrsi csónakok is. Ez méginkább elégti ki a cserkészigényeket, mert benne az őrs, mint egység marad meg. A 13 őrsicsónak közül 4 kint a telepi csónakmesternél készült.

Laposfedelű túracsonakunk is 34 van. Ezek már nem oly gyors járásúak, de tanulásra igen alkalmasak és ami a fő, olcsóak.

Kajak nem kevesebb, mint 25 van telepünkön. Találunk itt fix és összerakható, gummi és vászon, egy és kétüléseket. Nagy előnyük, hogy könnyűek, kis helyen is elférnek, így olyan vizeken is megfordulhatunk ezekkel, ahol a többi csónakra gondolni se lehet. (Velencei tó, Sárvíz, Kapos stb.)

Kimondottan vitorlás csónakunk három van (újabban az őrsi csónakokat is kezdik vitorlával felszerelni).

Az öbölben horgonyzó ladikok száma 30. Rendszeresen ezen szókták kezdeni a vízicsapatok a kiképzést, mert biztosak, és ezeken tanulhatja meg a cserkész igazán a víziélet minden fortélyát, különösen a kormányzást. Aki a ladikban komoly és megbízható cserkésznek bizonyult, csak azt engedik-komoly csónakokba. Különösen a dunamenti táborokban vesszük nagy hasznát ezeknek a csónakoknak, mert ha több személy vizen való átszállításáról vagy valami nagyobb bevásárlásról van szó, mindig ezeket vesszük igénybe.

A sokféle csónaktípus közül csak a versenycsónakok hiányoznak. Ez így is van rendjén, mert nekünk nincs versenyekre és díjakra szükségünk, hogy a testneveléssel

foglalkozunk; a víziélet nálunk nem öncél, hanem csak szerves kiegészítője és egyik megnyilvánulása cserkészéletünknek. A keskeny és kényes hajóknak nem sok hasznát vennők a táborozások alkalmával.

Hogy mennyire érdekli a vízitelep a külföldieket is, bizonyítja a lengyel, angol és észt vendégek látogatása és B. P. dícsérete.

A telep területe rendkívül alkalmas víziünnepélyek tartására, így nemrégiben a Piaristák és a Bocskaiak rendezték itt csónakavató ünnepélyüket.

A telepen már jókor reggel élénk az élet, különösen vasárnap. A csapatok egy része kinn is alszik, hogy reggel annál korábban indulhasson útjára. Így pl. jún. 16-án este 37-en vették igénybe a hálótermet, ahol 10 fillér lefizetése ellenében szalma áll rendelkezésre. Vannak azonban külön szobáink is, ahol emeletes ágyakban 40 fillér lefizetése ellenében lehet meghálni.

Újabbon több csapat a telep tágas területén kisebb házakat épített. Említésre méltó a 33-asok, a „Regnum“ és a „Szik“ közös faháza és a 297-esek érdekes papirosháza. A Piaristák és az Ezeremesterek is házépítés terveivel foglalkoznak.

Az élelmezés sem okoz újabbon gondot. Ha elfogyott a kosztunk, nem kell áteveznünk a túlsó partra és boltokat keresni, mert a Hegyessy néni mindenről gondoskodik.

Dohányozni csak az ú. n. „Bagófalván“ lehet. Gyula bácsi ezt igen szigorúan veszi és mindenkit elővesz, aki nem tartja be a szabályt, hogy: „Dohányozni csak az erre kijelölt helyen szabad“.

A telep rendjének 26-ik paragrafusa kimondja azt is, hogy „A telep területén csak villamos világítás használható (zseblámpa).

A világítás kérdése egyébként rövidesen megoldódik. Az anyag a gyárak áldozatkészsége folytán már együtt van és a felszerelése is csak napok kérdése. Ezt a hozzáértő cserkészkezek fogják elintézni Téry Ferenc főmérnök 30/ö. tiszt irányításával és vezetésével.

A telep zászlódiszben várja, fent a főárbócon a nemzeti lobogóval, alatta az evezős egyletek cserébe kapott és jobb vízi csapatok ajándék-zászlóival az érkező külföldi vendégeket és a vízcserkészlet barátait, hogy tanúságot tegyen a magyar vízcserkészlet fejlettségéről és életrehi-vatottságáról.

De gondoljunk a további jövőre is! Az épületek korhadó fája 3—4 évet kibír még, addig tartós betonépületnek kell emelkednie a helyükön. A vízcserkészlet táborát állandó erős várrá kell kifejlesztetnünk! Ehhez pedig sok és kitartó jó munka kell. De Isten segítségével reméljük, ezt is elérjük.

30-as írødeák.

NÉHÁNY SZÓ A JELADÁSRÓL.

A tihanyi vízi Jamboree-val kapcsolatban talán aktuális lesz néhány szót szólnom a versenypontok egyikéről, a jeladásról, amely nem a legnehezebb ugyan, de a legtöbb gyakorlást igényli. A különféle jeladó módok tudása mellett jelentős szerepet nyer a versenyző örs ügyessége, együttműködése, mert csak így lehet elérni a versenyhez szükséges kellő gyorsaságot.

A versenyre való felkészülésnél fontos, hogy egy-egy fiúnak legyen bizonyos specialitása, pl. jobban értsen a szemaforhoz, mint a codehoz, ez azonban nem jelenti azt, hogy a jeladás többi ágához semmit sem értsen.

A jeladásnak a szárazföldön is eléggé használt módszere a *morse*. Ez a vízcserkész számára nem jelent újat. Legegyszerűbb rövidnyelű zászlóval egy kézzel adunk le jeleket. Ennek módja a következő: tejük fölé ferdén tartott jobbkezünkben lévő zászlóval fejünk fölött rövid nyolcast írunk le, ez a pont, míg a vonásnál a fenntartott zászlót bal térdünkig visszük le arcunk előtt.

Ígazi vízi jeladási mód a *code*. Nagyszerű látványt nyújt, amint különféle tarka zászló röppen fel a hajó árbócára, de nagyszerűbb dolog azt megfejteni s megérteni.

A code huszonnyolc betűjének megtanulásához ugyan szükséges a jó megfigyelőképesség, de aki egyszer megtanulta, nem igen felejt el.

Három, illetve négy betűnél többet egy kötélre felhúzni nem tanácsos. A gyorsaságot nagyon elősegíti az, ha két kötéllel dolgozhatunk.

A jeladásnak a legnehezebben elsajátítható, de leggyorsabb módja a szemafor. A nehézsége abban rejlik, hogy nem elég csupán jól csak leadni, de talán még nehezebb leolvasni. Ha nem teljes merevséggel s a meghatározott vonalban tartjuk kezünket, a leolvasó nehezen tud megérteni. Itt csak a leggyakorlottabb fiúkat lehet alkalmazni. S nagyon kell ügyelni, hogy a jeladást el ne siessük.

Ugyancsak nagy gyakorlatot kíván a jeladókulccsal való kopogtatás. Ügyelni kell arra, hogy a jelek lehetőleg egyenletesek legyenek. A morse tudása igen fontos.

Éjjeli jeladásnak leginkább használt módja a fényvel, lámpával való jeladás. Nagyobb távolságra lehetőleg erősebb fényvel adjunk jelt, mint kisebbre. Egyszerű lámpával való leadást egyszerűen a fény hosszabb-rövidebb el-takarásával végezzük, míg kellő erősségű zseblámpával egyszerűbben megy a jeladás.

Az egész jeladás menetére legfontosabb irányelv: a *gyorsaságért sohase áldozzuk fel a távirat pontosságát*. Ezt főként a leadóknak kell szem előtt tartaniok, mivel a jeladás gyorsabban megy, mint a felvevés.

A felvevőnek pedig az alkotó képzeletét kell lehetőleg féken tartani, mert ellenkező esetben lehetetlenül fogja felvenni a táviratot és egész más értelmet ad annak.

E néhány sorral csak némi irányítást óhajtottam nyújtani azoknak, akik lázasan készülnek a tihanyi jamboree-ra, a jeladó-versenyekre, amelyhez sok sikert és jó munkát kíván

Spick Gyula

14. Holló.

MULATTATÓ JÁTÉK.

Legjobban egy örs játszhatja. Az örsvezető az asztalhoz maga köré gyűjti a cserkészeket s megmondja, hogy csukott szemmel egy kis malacnak a körvonalait fogja lerajzolni (tehát profilban a malacot) s ők majd utánozni fogják. A malacnak szemet és farkot is kell rajzolni. Jó ha az örsvezető már otthon begyakorolta a csukott szemmel való rajzolást, hogy az ő rajza legyen a legjobban sikerült. A cserkészek természetesen égnék a vágytól, hogy ők is megpróbálhassák a rajzolást. Míg az egyik rajzol, a többiek keze járását figyelik s nevetnek, kuncognak, ha hibásan rajzol. A visszafojtott nevetés akkor tör ki

hahotába, amikor a rajzoló kinyitja szemét s csodálkozó kíváncsisággal nézi festői produkcióját. Mindenki meg akarja próbálni s rendszerint mindenki rejtetes cikornyás karikatúrát rajzol. Különösen a szem és a fark elhelyezése nehéz s sok nevetésre ad alkalmat. A rajzoló szemét is állandóan figyelik a körülötte állók, hogy ne pislantson rajzára. Ha a cserkészeink azon az alapon, hogy „varietas delectat“ más állatot szeretnének rajzolni, azt is lehet, de legjobb a malacrajzolásnál megmaradni.

Németből átírta Reisz Antal (Elek).

A MINTA-CSERKÉSZ.

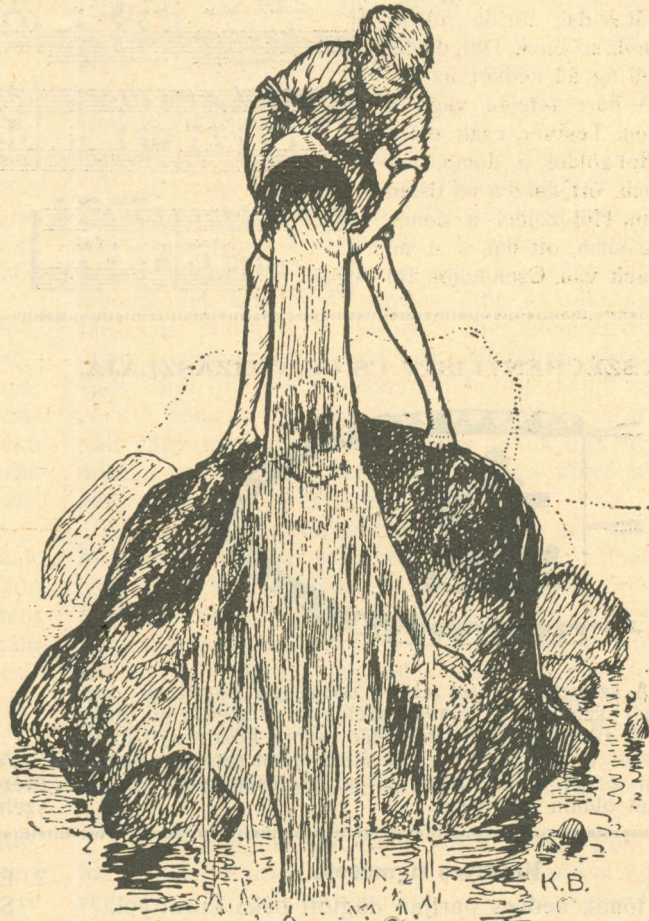
(Monológ.)

Hogy én ne volnék minta-cserkész?
Bocsánat! az már nem lehet,
És mégis otthon egyre szídnak,
Ah, egyre szídnak engemet!
Ó, a félreismertetésnél
E földön nincs nagyobb csapás,
Ez az, mi énnekem, szegénynek
Ily ifian sírvermet ás.
Mert amit mondok, nem kevélység,
Csak a józan önismeret:
Nincs cserkész még egy, aki mint én
Ugy tartja a törvényeket.
És bár igaz, hogy a betűjét
Szavak szerint jól nem tudom,
De egy papírszeletre írva
A szívem felett hordozom.
Hogy nappal, éjjel bármilyen percben
Szobában avagy odakint
Nem is lélekzek másképp, mint a
Szentelt cserkész-törvény szerint.
Hogy nem kelek reggel korán fel,
Takarékosságból teszem,
Reggel kimélem az erőmet,
Hogy nappal annál több legyen.
Egyúttal ezzel megmutattam,
Hogy lelkem kincsvágytól szabad:
Nem gyűjtök a koránkelőkkel
Én kapzsi módon aranyat.
Viszont ha reggelizhez ültem,
Annak már időt szentelek:
Míg jól nem laktam alaposan,
Addig onnan fel nem kelek.
Mert bár az iskolába menni
Evés alatt az óra int:
Kötelességem ime híven
Teljesítem törvény szerint.
És ha folyik a magyarázat
S a tanár úr lecsap reám,
Hogy nem figyelek óra közben,
Csak ülök és tátom a szám:
Hát akkor ezt a szemrehányást
Én ártatlanul szenvedem,
Mert jobban nálam nem figyelhet
A nagy világon senki sem.
Hisz épen a megfigyelésben
Gyakorlom egyre magamat,
Mindent emlékezetbe vések
A pad felett és pad alatt.
És mert a cserkész, tudjuk, mindig
Segít másokon, ha csak lehet:
Hegezem mások ceruzáját,
Vagy továbbbitok levelet.
Tízpercekben, ha a pedellus
Megszólít lent az udvaron:
„Vegyen fügét, cukrot, narancsot,
Meglátja mindjárt, hogy finom!“
Idősebbnek, feljebbvalónak
A cserkész mindig szót fogad,
Én „jó lélekkel“, „készségesen“
Veszem a nyalánkságokat.
S hogy véletlenül egy gyerek sem
Ronthassa gyomrát el velem:
Testvéri önfeláldozásból
Bevágok mindent izibe.
És hogyha otthon a leckémnél

Bóbiskolok ebéd után,
El nem felejttem én a törvényt,
Bizony el nem felejttem ám.
Mert amikor könyvem lapjára
Pihenni szállnak a legyek,
Dehogy lapoznék egy világért,
Más lapra át dehogy megyek.
A cserkész jó az állatokhoz,
S ha fáradt légy pihenni tért,
Nem háborítja meg nyugalmát
A gyengéd cserkész semmiért.
És mert a cserkész mindig tiszta,
Azért vigyázok oly nagyon,
Hogy tintafolt ne díszeljen
Valahogyan az ujjamon.
A dolgozatok írásánál
Azért vagyok oly óvatos,
Hogy valamennyi dolgozatkám
Csupáncsak egy-két mondatos.
És házkörül is a dologtól
Csak azért őrzöm úgy magam,
Hogy megmaradjak jó cserkésznek-
Tisztán, üdén, mocsoktalan.
Vagy ha anyus szól: „Volna kedved
A boltba menni most nekem?“
Egyeneslelkű cserkész lévén,
Hogy „volna“: nem felelhetem.
Vagy a minap hogy az utcánkban
Megállt néhány cserkészgyerek.
Valami ügyből kifolyólag
Egyikre jócskán ráverek . . .
Ha idegennek néztem volna,

Bizonyos, ilyet nem teszek.
De minden cserkész a testvérem,
S neveltem a testvéreimet.
S ha késő este vidám dallal
Nyikorgatom hegedűm:
Azok előtt, akik meg nem értnek,
E nagy vidámság ép a bűn.
Fáj a szidás ilyenkor,
De hát sajnálom, mit tegyek:
Kemény törvény parancsa az, hogy
Én mindig jókedvű legyek.
S azért, hogy holmi szeleburdi
Bohóckodó én nem vagyok,
Arról az osztályban naponkint
Tanubizonyosságot hagyok.
Amikor rámnéz a tanár úr
S szigorú kérdést recseg ő:
Hát igazában akkor látszik,
Hogy én nem vagyok fecsegő.
Mindig megfontoltan beszélek,
Megrágom jól minden szavam,
Vagy gondolatba elmerülve
Csak állok, állok szóval . . .
De hah! talán nem is teszem jól,
Hogy így kitárom lelkemet,
Látom, hogy ottan az a kópé
Titokban énrajtam nevet.
Hát itt is, most is félreértve
Keserű sorsom szenvedem.
Hiába vagyok minta-cserkész,
Hah, nem látja senki sem!

Mikroszkóp.

Szabadalmazott tuss-fürdő.

A HAMVAI FIÚK

CSERKÉSZREGÉNY · IRTA: TÁBORI PÁL

MÁSODIK RÉSZ.

ELSŐ FEJEZET.

Tavaszi boldogság.

(Részlet Hamvai Feri naplójából.)

1. (Március.)

... Nehezen megy. Már csak azért is nehezen megy, mert most írok először naplót s bizony néha-néha a gondolatok röppenése közben megfedkezem róla: magamnak írom-e vagy másnak? Tibi, az őrsvezetőm ugyan, amikor legelőször beszélgettem hosszabban vele s azt kérdezte: vezet-e naplót? — megmondta: a napló csak akkor ér valamit, ha csak magának írja az ember. Megpróbálom hát, de nem vagyok benne biztos, hogy így sikerül. Annyi mondanivalóm volna s úgy érzem: nincs elég ember, aki meghallgatná.

Cserkész vagyok, három hónapja. Ez a három hónap, mintha színes, valószínűtlen álom lenne. Szeretnék szép szavakat füzérbe fonnai, hogy méltóan festhessem az érzések súlyos tömegét, amelyeket bennem, a cserkészélet keltett. Ugy érzem, csonka minden ilyen szó, nem fejez ki eleget. Hiszen talán nem is fontos. Tibi azt mondotta, hogy az érzések fontosak s az érzésekből fakadó tettek, nem pedig a henye szavak és szóvirágok. Bizonyosan igaz a van.

*

Cserkész vagyok: testvére, pajtása, társa hatvan fiúnak, akik persze egyelőre mind többet tudnak, mint én. Mert most érzem csak igazán, milyen keveset tudok. Három hónap alatt rengeteget tanultam s még mindig csak elején vagyok a cserkész tudásnak. Nem baj — soha sem éreztem ilyen frissnek, könnyű felfogásúnak magamat. Apa azt mondja, látszik, hogy olyat tanulok, ami tetszik. De a tanulás most játék — s ki ne játszana szívesen?

Eleinte szégyennek éreztem, hogy olyan keveset tudok. Körülöttem a fiúk az otthonban, a kirándulásokon titokzatos dolgokról beszéltek. Morzét emlegettek, nyomot olvastak, térképjelekről tanakodtak — nem egyszer úgy álltam közöttük, mint aki süketnéma ésszel jut éperzékű emberek közé. Sokszor úgy elfoglalta őket tudásuk lázas gyakorlása, hogy észre sem vettek, megfedkeztek rólam. Ez bizony eleinte fájt.

Két ember segített át mindezen, tette könnyűvé utamat.

Az első Kovács Tibi volt, az őrsvezetőm. Mindjárt azon az estén, amikor az otthonban, táborfűz mellett mindent meggyóntam a parancsnok úrnak, hazakísért és sokáig beszélgetett velem. Arról kérdezősködött, hogy mit csináltam eddig és hogyan képelem el a cserkészetet. Ő maga keveset beszélt, inkább kérdezgetett. Valahogy úgy éreztem, képtelen lennék csak szemernyi valótlanságot mondani — lelkem akár a nyitott könyv feküdt előtte. Amikor elváltunk, megfogta kezem s melegen megszorította.

Azontúl, ha valami bajom volt s fájt a tudatlanságom, mindig hozzá menekültem. Megtanított az ujoncpróba minden részletére s még örült is buzgalmamnak, amely egyre gyorsabb iramban ösmertette meg velem az anyagot. Ugy éreztem: lassanként legjobb barátommá válik.

Még valaki segített sokat rajtam: Bozzay parancsnok úr. Kettőnk viszonya teljesen megváltozott. Ha szerét tehettem, szóbaállt velem, folyvást érdeklődött irántam s valósággal megható volt az a szeretet, amellyel minden lépésemet kísérte. Igaz, hogy az én hálám nagyon elfogódott s félnék volt — de megérezte bennem s igyekezett gondoskodni rólam. Láttam, hogy cserkészei körében egészen más — levetkőzi azt a hivatalos hangot, amelyet tanársága ráerőltet s egész ember lesz.

Persze sok fiúval is barátkoztam össze. A legelső, Körösi Dezső volt, a parancsnok úr helyettese. Amikor először láttam, kicsit megijedtem tőle. Hatalmas testű, óriási mellkasú, mélyhangú fiú volt s legalább is negyven évesnek képzeltem. A kemény felszín alatt meleg, érző szív dobbant s nagyobb boldogságot ma sem tudok képzelni, mint hogyha vele sétálhatok. Nála tettem le az ujoncpróbát s bizony alaposan megnyaggatott. Igaz, hogy amikor készen voltunk, meg is dicsért. Jóságos medvehangja mindig örömet jelent, ha megszólal mellettem.

Minden csapatban van — így mondták nekem — valaki, aki a „legkövérebb“. Nálunk Bundi töltötte be ezt a szerepet s ami derű, kacagás kellett, mindig bőven szolgáltatott. Amellett, súlyos teste ellenére, meglepően fürge, ügyes és mozgékony volt. Sokáig hívott zöldfülűnek s ha rajgyűlést tartott — mert Bundi a rajparancsnokunk — és valaki nem tudott valamit, mindig azt mondta: „Na, majd a zöldfülű felel rá!“ Érdekes: ez a szelíd gúny, enyhe tréfa csöppet se bántott — pedig azelőtt igazán érzékeny voltam.

Cserkész vagyok — még hozzá a Sirály-őr cserkésze.

Valamennyi Sirály — Láng Petitől Szél Gyurkáig mind azt állítja, hogy ez egészen különös kitüntetés és boldog lehetek, hogy a Sirály őrbe kerültem. Eleinte idegenkedve hallgattam az áradozást, de később egészen helyénvalónak tartottam. Kovács Tibi, ha túlhangos volt a társaság, mindjárt a Sirályok becsületére appellált és olyankor egyszerre csönd lett. Általában csodáltam Kovács Tibit, milyen nagyszerűen tudott rendet tartani. Kivéve a kemény vezényszavakat, egyetlenegyszer sem kiabált vagy hangoskodott. S mégis a fiúk úgy figyeltek rá, mintha minden szó, amit mond drága kincs lenne, amit kár, nagy kár, elveszíteni.

Eleinte nagyon furcsák voltak ezek az őrsi gyűlések. Magáztam a fiúkat s ők nem tudták, mit csináljanak velem. Amíg Tibi rá nem vitt bennünket a tegezésre s attól fogva mindjárt kedélyesebb lett a helyzet. Kevés kivétellel fiatalabbak voltak, mint én — de bizony eleinte én éreztem apró tacsónak magam s amint napról-napra többet tudtam a cserkészpróbák anyagából, napról-napra idősebbnek láttam magam. Bizony, alaposan büszke voltam mindarra, amit megtanultam — legalább is olyan büszke, mintha én találtam volna ki mindazt. Lassanként erről is leszoktam.

A fiúk nagyon kedvesek lettek. Láng Peti kezdettől fogva sokat törődött velem — a kiképzésem egy részét ő végezte, s ha valami nehezebb rész akadt, türelmesen ismételte és magyarázta. Szél Gyurkával együtt sportoltunk, alapjában véve nagy sportrajongó volt s ahol lehe-

tett, megragadta az alkalmat az atlétikára. Gergely Mikéért eleinte nem rajongtam, amíg rá nem jöttem, hogy a csipkelődő természet alatt barátságos, meleg lélek rejtőzik. Révész Feri épolyan rádióbolond volt, mint amilyen én, hát persze akadt közös témánk épen elég. Sokszor órákat elbeszélgettünk kapcsolásokról és együtt csináltunk az örsnek rádiót. Erényi Pityu a legkedvesebb kisfiú volt a földkerekségén s amióta egyszer az udvaron egy verekedésből kiszabadítottam, ahol nagyobb és erősebb fiúk támadtak rá, dupla lett a barátság.

Volt aztán még valaki az örsben és...

*

Amikor a naplóm legelső sorát leírtam, megígértem önmagamnak: csak őszintét és igazat fogok beleírni — hiszen másképp semmi értelme nincs az egésznek. Így hát most is őszintén megmondom: eleinte nagyon nehéz volt Gyurkával. Gyurka segédőrsvezető volt, másodosztályú cserkész, aki nagyon sokat tudott hozzám képest és bizony ügyesebb is volt nálam. Feljebbvalóm volt, akinek engedelmességgel tartoztam — s ugyanakkor az öcsém.

Végtelenül kínos dolognak éreztem ezt a kettős viselkedést. Bent az otthonban egészen másképp kellett beszélnem, mozognom, mellette, mint otthon. Igaz, hogy a cserkészlet annyira rányomta lelkemre hatását, hogy néha megfélemedtem magamról s otthon is úgy bántam vele, mint a cserkészotthonban. Apa és anyus fureszállva néztek rám ilyenkor.

Talán nem illik, hogy az ember a tulajdon öccsét dicsérje — de meg kell magyaráznom a helyzetet. Gyurka csudamód kedvesen viselkedett. Soha nem érezte

velem semmiben se a felsőbbiségét — ahol csak lehetett, segített. Olyan értékeket fedeztem föl az öcskösben, amire soha életemben nem gondoltam volna: hogy tekintélyt tud tartani, gyorsan intézkedik és még gyorsabban engedelmeskedik. Valahogy természetes volt, hogy az ő sípszavára is vigyázzba álltam s ha sorakozót vezényelt, csak olyan büszkén álltam sorba, mintha akárki lett volna előttem.

Gyurka nagyon sokban segített és lassanként annyira megszerettem, mintha — nem is az öcsém lett volna. Örültem, ha én is segítségére lehettem s most is, amikor a naplómát írom s közben-közben fölemelem a fejem, tekintetem az öcsém szemébe kapcsolódik, amint házidolgozata fölött rámnéz s ilyenkor elmosolyodunk.

A fiúk szeretetén kívül persze még rengeteg mindent adott nekem a cserkészlet. Hány örsi órán ültem belefelelkezve Tibi szavaiba, amint a törvényekről beszélt — szépen és egyszerűen! Ez volt a legnagyobb, a tíz cserkész-törvény. Támaszt és keretet adott mindegyik: határozott formába foglalta az élet kívánságát. Csak az fáj, hogy egy-két másik örsnél láttam: pusztá szónak látják s fogják fel a törvényt, ahelyett, hogy az értelmét kutatnák s élnek. Az első perctől kezdve a szándékot igyekeztem a szavak mögött látni. Legjobban a negyedik tetszett, legközelebb volt hozzám.

De a többi is — mind-mind valóságot, szent eszmét jelentett. Sokat küzdöttem is velük, de Tibi azt mondja, hogy küzdelem nélkül nincs értelme a cserkészletnek. Harcolni a folytonos tökéletesedésért — ez a cél.

Még valami ellen küzdöttünk. Nem akartunk úgynevezett „jó fiúk“, nyim-nyám bábok lenni. akik a jóságból, illedelmességből kultuszt csinálnak. Tudtuk jól, hogy vannak hibáink — ép annyi, talán több is, mint akárki másnak. A különbség ott volt — mondta Kőrösi segédtszít úr, — hogy mi bátran szembenézünk ezekkel a hibákkal s igyekszünk rajtuk segíteni, igyekszünk emberebb emberekké válni.

*

A lelki harcok és beszélgetések mellett a józan, szépséges valóság napról-napra jobban magával ragadott. Sajnálom, hogy régebben nem kezdtem el a naplóm vezetését — akkor most frissebben tudnék beszámolni arról az örömről, amit az első kirándulás adott. Közelbe mentünk, a Pálvölgy egyik katlanába, alig típerces út volt az Ujlaki plébánia megállójától. S mégis: mintha idegen, ösmeretlen világot nyitott volna meg ez a pár óra. Jártam eddig is kirándulni, diáktársasággal — de az egészen más volt. Céltalanul kóboroltunk, rendszerint eltévedtünk és máshová lyukadtunk ki, mint ahová akartunk. Minderről itt szó se lehetett. A fiúk mind ösmerték a vidéket, előre figyelmeztettek a szépségekre s úgy örültek mindennek, mintha övéké let volna az egész tájék. Nem ment könnyen, hogy az ütemes lépésre, az állandó tempóra rászokjak, de az ének és sok kedves szokás mindezt könnyebbé tette. A cserkész-nóta vitte az embert, elfeledkezett fáradságról, nehéz hátizsákról.

Tekintetem az öcsém szemébe kapcsolódik.

Az első kirándulástól fogva mindig elmentem. Egyszer rajzok torlódtak a nyakamon s Gyurkával összeültünk: két éjszakán keresztül dolgoztunk, de elmentünk a másfél napos rajkirándulásra. Buntól persze kikaptunk: inkább maradtunk volna otthon, ha a kötelességeink hátráltatnak. De mi elképzelhetetlennek tartottuk, hogy otthon maradjunk. Ha az eső csöpögött vagy csipős szél söpörte végig az utcákat — mindig elmentünk.

Örsi kirándulásokra szeretek legjobban menni. Olyankor mintha nagy család lenne az örsünk: mindenki helyén van, mindenki megérti a másikat s fesztelenebb, melegebb a hangulat, mint harminc-nyolcvan fiú közt. Ámbár Bundi nagyszerűen tudja mókássá játszani a legunalmasabb utat is.

Játékok során azt éreztem meg: akárhogy igyekszem (s ez talán még ma is hibám) a komolyságot, koraérett felnőttiséget mutatni — a játék sodra magával ragad s ép olyan kisgyerek válik belőlem, mint a legkisebb farkaskölyökből a métánál. Eleinte szégyeltem ezt — megint Tibi volt, aki átsegített rajta. Maga állt legbuzgóbban közénk s ha a pártatlanságot nem is vesztette el soha — érzett rajta, hogy szívvel-lélekkel játszik.

(Folyt. köv.)

CSERKÉSZFIÚK ÍRÁSAI.

AZ ŐR.

Dacos göggel állott a vár,
Nagy volt híre, büszkesége;
Kormos falak, régi bástyái
Visszanéztek vert időkre.

Karsú tornyok lobogtatták
Ezerszínű sok zászlaját,
Vértől ázott bazaltjai
Harcok színét mutogatták.

Sokféle nép lakott benne,
Gyáva, önző, bátorfajta,
Befogadta mindezeket
Gazdag földű Európa.

És a várnak kapujában
Álltak sorban ősz vitézek,
Vasmarkukban hosszú kópják,
Fényes bárdok, kelevézek.

Ottalomra, védelemre
Mindig készen állott a kar,
A páncélos büszke őrző:
A sok ezer vitéz magyar.

Jött a pogány, dúlt a tatár,
Pendült az íj, rivalt a kürt,
Csendült az érc, zörgött a kard,
Csákyta csattant s ágyú dördült.

És a harcnak vihari közt,
Csoda! — Megvédte a falat.
Ezer veszély megedzette
A kemény őrt: a hős magyart.

Le se tette véres kardját,
Birkózott már új veszéllyel,
Föl se vette horpadt pajzsát,
Vagdalták már pihent kézzel.

De azért ő állott mindent.
Marta kézzel, bírta karddal,
Ahol érte, ahol tudta,
Kaputálló ős haraggal.

Belül élet, hajrámunka,
Vig kurjantás, hangos zene,
Míg a nagy őr, a zöld mezőt
Ellenvérrel befestette.

Aztán kábult, részeg fővel
Meggötözték fáradt kezét
— Festettképi, vig pojácák —
És a védőt kifizették.

De látja a Mindenható,
Hogy adósok nem maradtunk
Senkinek sem, — bárki légyen,
Leróttuk az adósságunk.

Ugy lesz most is! Hisz tartozunk . . .
Nagyon sokat adtak kölcsön . . .
Kifizetjük magyarosan
Még ezen a hitvány földön!

Ifj. Takáts Gyula
Kaposvár.

RENDÜLETLENÜL!

Néha úgy elfog a bánat, sirás,
A vad kétségek maró özöne;
Néha elfelejtem a nagy multat
S csüggedten nézek a jövőbe.

Máskor meg vadul lángolok, égek
(A lángok felisszák a könnyeket).
S büszkén remélek a dicső multhoz
Uj, még ragyogóbb ezer éveket.

Ilyenkor fiúk rátok gondolk,
Kik összeszorított néma ajakkal,
Lehajtott fejfel egy sóra vártok:

Ilyenkor acélkarom megfeszül,
Ilyenkor büszke, vad magyar vagyok
És hiszek bátran, rendületlenül!

Ruzsinszky László

Tatabánya.

146. „Révai” cs. cs.

TÁVOL A TÁBORTÓL.

(Aki nem mehet táborba.)

Vége a borús ősznek, a zimankós havazásoknak, az esős tavaszknak. Nyár van. Az arany nap sugar forrón vetődik a drága földre. Kinyíltak a rózsák, megérték a táplálékot adó kalászkok. Virul, él a nagy minden.

Eljött, megérkezett, a várva-várt, a ledhelhetetlen, gyönyörű idő, a nyolc-tizenegy nap, a két-három hét. Kipirulnak a telt arcok, csillognak az őszinte, tiszta szemek: a mosolygó csillagok. A nagy tervek megvalósulás előtt állnak, az önzetlen, jó munka eredménye eljött, gyümölcse megérett: táborba szállnak a kedves magyar ifjak, új hont, — tábor foglal a lilomos jövő.

Hallom az őszinte szavakat. „Na egy hét mulva!”, „De jó is lesz!”, „Alig várom”, „Hála Istennek”, stb.

Amint látom, miképen készülnek, terveznek, lótnak-futnak, csomagolnak, tanulnak a kedves gyerekek körülöttem, eszembe jut nekem is a tábor, a legszebb élmény, a nagy ajándék, az igazi jó munka, a szépen eltöltött idő. Látom, érzem, eszembe jut, amint állok éjjeli őrségen a pusztaszeri Árpád emlék fűvében, a szép magasztos, vérrel-szentelt helyen, eszembe jutnak az éjjeli riadók, a nagy menetelések, a Bakony, a kanyargó Cuhapatak, Sándorfalva, az ezüst Balaton, a visszhangos Tihany, a tábori misék, a

torna, a lasszó, kötélhid, tábortűz, a kedves emlékü kozma is és minden, minden . . .

Óh! Milyen jó így visszaemlékezni. Milyen fejedelmi képek. Milyen derűs, mosolygós, tiszta, színes, változatos minden . . .

Amint így, ebben a szép emlék-tárlatban szemléldöm, könnyű fut a szemembe... Igen. A többiek, kik kiérdemelték mennek most is, tanulnak, látnak, hallanak, tapasztalnak, táboroznak megint, dalolnak, fürdenek, alkotnak újra, csak én vagyok a szegény, én nem mehetek velük, nekem itthon kell maradnom . . . Könnyek gyűlnek szemeimbe, de nem adom fel a reményt, küzdök, küzdök és küzdök, mert akarok még cserkész-táborba menni. Dalolni . . . alkotni. Velük . . . (P. J. Szeged.)

Vedd igénybe a Cserkészbolt rendkiült szolgálatát!

Temesi Győző Amerikában. Lapunk megalapítója, a magyar cserkészmozgalom egyik legkiválóbb vezére, Temesi Győző szövetségi társelnök újabb tanulmányútra Amerikába utazott. Előszörban az amerikai cserkészeket s általában az amerikai ifjúsági munkát tanulmányozza. Nagyszerű munkatársunk a M. Cs. olvasóinak egész cikksorozatban fog beszámolni értékes tapasztalatairól.

A tábori szám sikeré. Örömmel nyugtázzuk azt a sok kedves elismerő levelet, amelyet a tábori számért kaptunk. Nekünk csak ez a célunk: olyat nyújtani, ami tetszik, ami értéket jelent a csapatoknak. Minden üdvözlő levélre itt mondjuk: köszönjük, jól esik az elismerés, új munkára ösztönöz.

A Cserkész Szövetség főtisztviselőinek szaba sága. Witz Béla elnök: aug. 10-től szept. 10-ig; Faragó Ede: július 15-től aug. 15-ig; Vidovszky Kálmán: aug. 8-tól szept. 8-ig; Borsitzky Sándor: aug. 1-től szept. 1-ig; Molnár Frici: aug. 10-től szept. 1-ig; Éri Emil: aug. 1-től szept.

1-ig; Major Dezső: aug. 1-től szept. 1-ig; Sztrilich Pál: szept. 1-től okt. 15-ig.

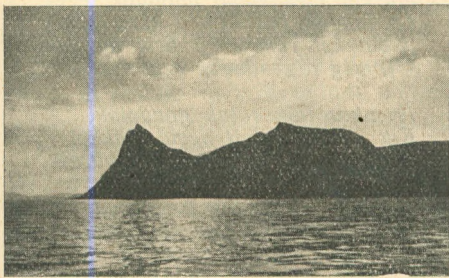
Esztergomi Szent Benedek Internátus. A Bencés Diákegyesület Esztergomi Osztálya a Bencés-Rend 1400 éves jubileuma alkalmával 1928—29. tanévre, 1928. szept. 1-től kezdődőleg Esztergomban a főgimnáziummal és bencés székházzal egybeépített épületben internátust létesít középiskolai tanulók (gimnázium és reál) számára. Az internátusi teljes ellátás díja közös hálóteremben havi 100 pengő. A felső osztályú tanulók részére külön szobák is előjegyezhetők, melyeknek havi díja teljes ellátással együtt 125 pengő. Esztergomban a tanulóifjúság részére elsőrangú fürdők, többféle sport s különösen a főgimnázium részére külön elzárt, gyönyörű lombos fáktól körített játszótér áll rendelkezésre. Bővebb felvilágosítást a gimnázium Igazgatósága ad.

Nemzetközi Cserkészház Kandersteg. A svájci Kanderstegben lévő nemzetközi Cserkészház gondnoka, a Nagytáborunkban is járt Ernst Trachel felhívta figyelmünket arra a körülményre, hogy az idei év folyamán ismét igen számos látogató van bejelentve a kanderstegi házba. A ház hivatalos megnyitása július 1-én volt és szeptember 15-ig marad nyitva. Azonban ez nem zárja ki, hogy egyes csapatok ezen időpont után, vagy előtt is felvételt nyerjenek. Emlékeztet, hogy két éve a 184. sz. Csaba cserkészcsapat járt ottan és tért vissza a legkellemesebb emlékekkel, míg az elmúlt télen a budapesti 25. sz. Szent Imre cserkészcsapat járt ott, a nemzetközi cserkész sí-versenyek alkalmával és élvezte ennek a nagyszerű intézménynek előnyeit. A ház házirendje a külügyi hivatalban megtekinthető.

Egy meleg cserkészszív üzenetei a hideg Izlandból. Egyik napon, amint haza értem, egy levél várt rám Izlandból. Ráismertem Hördur írására, akit még a Nemzeti Nagytáborban ismerkedtem meg. Felbontottam a levelet. Három, a tőle megszokottnál is gyönyörűbb kép hullott

ki belőle. Csodálatom még nagyobb lett, amikor levelének első szavait elolvastam. Magyarul voltak írva: „... Nem, nem soha.” Levelét ezután angolul folytatja: „My dear Magyar Cserkész brother, Ernő” többi kiragadott részeket szószentí fordításban adom). „Amint láthatod, Magyarország határrevíziójának az igazságos törekvése megtalálta az utat Európa legtávolabbi országába is és legőszintébb kívánságom az, hogy lord Rothermere akciója ne legyen hiába való.” Ezt írja a távol észak cserkésze.

Egy régebbi levelében pedig ezt írta: „Néhány napja olvastam Orczy báróné „Rosemari end Pinpernd”-jében a széke-lyekről, az elnyomott magyarokról. Nagyon elszomorodtam az olvasottak felett és remélem, megérem azt a napot, ami-

Izlandi tájkép.

kor Erdélyt visszacsatolják Magyarországhoz.”

A cserkészet érdeme, hogy távol tőlünk az északi sarkkör térszomszédságában, az óceán hideg habjaitól nyaldosott gyér-lakosságú szigetről ily gyönyörű szívvirá-gokat kapunk. Ez az én Hördür barátom egész specialista lesz a magyar kérdés-ben. Miért? Mert érzelmi szálak fűzik Magyarországhoz. Ha nem lenne cserkész és nem lett volna a Nemzeti Nagytábor-ban, akkor sohasem jutott volna eszébe foglalkozni a bánatunkkal és problémáink-kal. A cserkészetnek egyik feladata az, hogy szövögesse az érzelmi kapcsolatot a külföld ifjúságával. Ezek a bennünket megismerő és megszerető jó barátok har-cosai lesznek majd a magyar igazság ügyének. A mi Hördür barátunk joghall-gató Reykjavikban, Island fővárosának az egyetemén. Lehet, hogy kiváló politikás lesz.

Schrödel Ernő.

Az olimpiász eredményei.

Hokki.

1. India.
2. Hollandia.
3. Németország.
4. Belgium.

A verseny nagy meglepetéssel végző-dött. Az eddig alig ismert indiai csapat, melyben sok bennszülött is szerepelt, hatalmas fölényrel verte le minden európai ellenfelét. A döntőmérkőzések eredményei:

India—Hollandia: 3:0 (1:0).
Németország—Belgium: 3:0 (1:0).

Magyarország a versenyben nem vett részt.

Football.

1. Uruguay.
2. Argentina.
3. Olaszország.
4. Egyiptom.

Uruguay nehezen bár, de mégis megvédte 4 év előtti, párisi bajnokságát. Azon-ban míg ott legalább a döntőben volt eu-rópai csapat: Svájc, az ellenfél, addig most

csak a harmadik helyet tudta Európa megtartari.

Az olimpiáson — mint tudjuk — csak amatőr csapat indulhat, ezért Magyaror-szág nem küldött ki csapatot. Az igazán amatőr magyar footballisták úgysem tud-tak volna eredményt elérni a hatalmas álamatör délamerikai és európai csapa-tok ellen.

Kiválóan szerepelt Olaszország csapata, mely az előmérkőzések során fölényesen verte ki Franciaország, Spanyolország és Egyiptom legénységét és az elődöntőben is csak minimális gólaránnyal szenvedett vereséget a világbajnok Uruguytól.

A győztes csapat eredményei:

Uruguay—Hollandia: 2:0.
Uruguay—Németország: 4:1.
Uruguay—Olaszország: 3:2.

Az első Uruguy—Argentina döntő-mérkőzés 1—1 arányban eldöntetlenül végződött, a másodikon Uruguay gőzött 2:1-re.

A vigaszdíjat Hollandia nyerte meg, má-sodik Csile csapata lett.

K. L.
Cserkészgyász. A 257. sz. „Hunyadi” cserkészcsapatnak kettős gyásza van. A csapatnak két kedves, derek tagja költö-zött el az élők sorából az örökkévaló-ságba. Sztupay Dénes pr.-i. s. tisztet jú-nius hó 25-én, Bálint Tibor cserkészt pe-dig június hó 27-én kísérték utolsó útjára cserkésztestvérei.

Ha érettségid, vizsgád jól sikerült, kérjél tábori felszerelést a szüleidtől és rendeld meg mielőbb a Cserkészboltban, Buda-pest, cserkészház, Hajnal-u. 6.

KÖNYVISMERTETÉSEK

A balatoni fürdők új térképei. — A M. kir. Allami Térképészet a Magyar für-dő-térképek című újabb kiadványával áll a magyar fürdőügy szolgálatába. Sorozatos kiadványát — igen helyesen — a balatoni fürdőkkel kezdi.

Egyelőre Siófok, Balatonfüred-fürdő, Almádi, Földvár, Lelle, Tihany fürdőtér-kepei kerültek ki a piacra. Azonkívül a tihanyi félszigetről adtak ki még egy tér-képet az idei nemzetközi cserkésztáboro-zással kapcsolatosan.

Az egyes térképek 1:10.000-es, azaz oly mértékben 1 km = 10 cm) készültek, mely mellett minden villa, minden ház kellő részletességgel ábrázolható. Adatai hite-lesek és a legújabbak, mert nemcsak a legújabb kataszteri térképeket használták fel, hanem igénybe vették az idén készült légi fényképeket is.

A térképek rajza finom és világos, el-nevezései könnyen olvashatók. Színezése sokféle. Víz, erdő, kert, szántó, szőlő mind külön-külön színben nyomatott, a közérdekű épületeket pedig élénk piros szín tünteti föl.

A fürdők közérdekű helyeit (vendég-lők, szállók, penziók, játszótérek stb. stb.) a kereten kívül találjuk. Pontos helyüket pedig a térképen számok jelzik. Ennek alapján mindenki megtalálhatja a kere-sett helyeket.

A térképek mértéke, színezése mind egyenlő, csak a nagyságuk változó. Meg-lepően olcsó árú is — darabonként 40—80 fillér — a lapok szerint igazodik. Kap-hatók Budapesten és a Balaton körné-kén mindenütt.

Zs. Gy.

„A Mi Lapunk” a felvidéki magyar cserkészek lapja, amelyet minden magyar

csapatnak támogatnia kellene legalább azzal, hogy megrendeli. Előfizetés egész évre csak 25 cseh k. (1 cs. k. = 16 f.). Felvilágosítást ad a Küllügyi Hivatal.

Ujlagosításiadványok. Két nagyserű cserkészkönyv hagyta el a sajtót. Az egyik a Sik Sándor szerkesztésében megjelent, „A magyar fiú szavaló könyve”. Nagy szükségét elégíti ki ez a 372 oldalas hatalmas kötet. Mindennemű cserkész-, levele-és ifjúsági ünnepek alkalmára találni benne szebbnél-szebb verseket, amelyek főként szavalás szempontjából gyűjtődtek össze. A könyv méltó ismertetésére még visszatérünk. Most csak annyit, hogy a különféle alkalmak szerint is csoportba szedett versek rendkívül könnyedséget nyújtanak minden ünnepet rendező pa-rancsnoknak. Már a táborban is nagy ha-szonnal forgatható. — Ugyancsak most jelent meg Koszter Atya Psycho-foot-ballisták c. nagyszerű cserkészregénye, amelyet nem kell olvasóink előtt ismer-tetnünk sem ajánlanunk, mert minden M. Cs. olvasó tudja, hogy ennél kedve-sebb, mulattatóbb és cserkészebb regény még nem jelent meg kiadványaink sorá-ban. Mind a két mű kapható a Cserkész-boltban.

A Cserkészbolt nem megy táborozni, mert otthon látja el a rendkívüli tábori szolgál-atot.

I. KERÜLET.

Apródatatás. A 329-es pesti Lehel cs.-csapat a VI., Lehel-u. 16. sz. községi is-kola tornatermében 1928 jún. 16-án tar-totta ünnepélyes keretközött apród-avatását. Az avatási ünnepély d. u. 5 óra-kor kezdődött. 20 apród dalolva vonult fel a tornaterembe, hol a cserkészhozzá tarto-zók és cserkészek jóindulatú mosollyal fo-gadták őket. A gyerekek arcockája azon-ban csak komoly maradt mindaddig, míg közéjük nem lépett a „mosolygó ember”, aki csakhamar átalakította őket mosolygó, vidám, életerőtől lüktető gyermekek-ké. — Amikor Faragó Edét láttam kis apród-jaim között, önkénytelenül eszembe jutott, a május 6-i cserkésznapi, amikor Baden-Powell megjelent a cserkészek között. — Amint akkor a cserkészek elfeledve fegyvel-met, önfegyelmezett boldogan, szeretettel vették körül a cserkészek atyját, úgy uj-jongták körül a mi magyar „mosolygó emberünket: „Ede bácsi”-t a ragyogó arcú, fegyelmezettséget elfelejtő apródaim. És Ede bácsi beszélt. A mese országútján elindult Azsiából, ahonnan a magyarok származtak. Végig mesélte a gyermekek-nek a rövid magyar történelmet szomorú napjainkig. Az apródok meghatódva, a szülők, vendégek, cserkészek könnyben úszó pillantással fogadták szavait. Ami ezután következett, az csak magától érte-tődő volt. Az apródok egy szempillantás alatt körülvették a nemzeti zászlót és zászló felé nyújtott kezekkel mondták Fa-ragó Ede után az ígért szöveget. — Én meg vagyok győződve arról, hogy ez az ígértéttel emlékezetes lesz nemcsak az apródoknak, hanem mindnyájunknak, akik ezt végiggyönyörködtük. Néhány ügyes

Kúpsátor berendezése.

A kúpsátrat kétféleképpen rendezhetjük be, vagy egybe-
szabott szalmaszákkal vagy a zsákot úgy tömjük ki (különösen a szélsőket), hogy hozzáidomuljanak a sátor olda-
lához. A hátizsákot a legjobb, ha egy külön szersá-
torban tartjuk és esténként csak az alváshoz és a mosdás-
hoz szükséges holmikat vesszük ki. A ruhafogasokat egy
körakasztóra akasztjuk. A rúdon a földtől kb. 1 méterre
egy kis asztalkát helyezünk, ahová órát stb. teszünk.

Első magyar
hangszergyár!

STOWASSER

cserkészek szállítója

BUDAPEST

II. KER., LÁNCID-UTCA 5. SZ.

Hangszerek elismert legjobb gyártmá-
nyok. — Húrok legjobb minőségben.

Javítások, továbbá bármely hangszernek
szakszerű elkészítése!

Rágógummi Wrigley-féle
és üdítő cukorkapasztillák

citrom, narancs és menthol ízekben, henger alakúra
higiénikusan csomagolva. Ünnepek, kirándulások és
táborozásra legalkalmasabb. Csapatoknak nagybani
árban utánvételt vagy bizományba.

Kapható a „Cserkészboltonban” is.

Magyarországi főlerakat:

PULJER J. Budapest, V., Garam-utca 25.

Cserkész
őrsi **MENTŐTÁSKA** elősegély-
nyújtáshoz
tökéletesen felszerelve, izléses, praktikus kivitelben, beosztásos
bádogdobozban, vízhatlan vászonhuzattal, vallszíjjal beszerezhető

„TURUL” KÖTSZERGYÁRBAN
Budapest, II., Erőd-utca 1-3. szám.
Telefon: 526-42. Ára I. felszereléssel 11,50 P. Telefon: 256-42.
II. felszereléssel 10,50 P.

Hiányos mentőszekrények kiegészítését vállaljuk. — Postai meg-
rendeléseket leggyorsabban elintézzük.

Uj beszerzési forrás!

Sportfelszerelés és
Cserkészfelszerelés!

BÁRD, Kossuth Lajos-u. 4.

A Magyar Ifjúsági Vöröskereszt Egyesület
elárusító helye

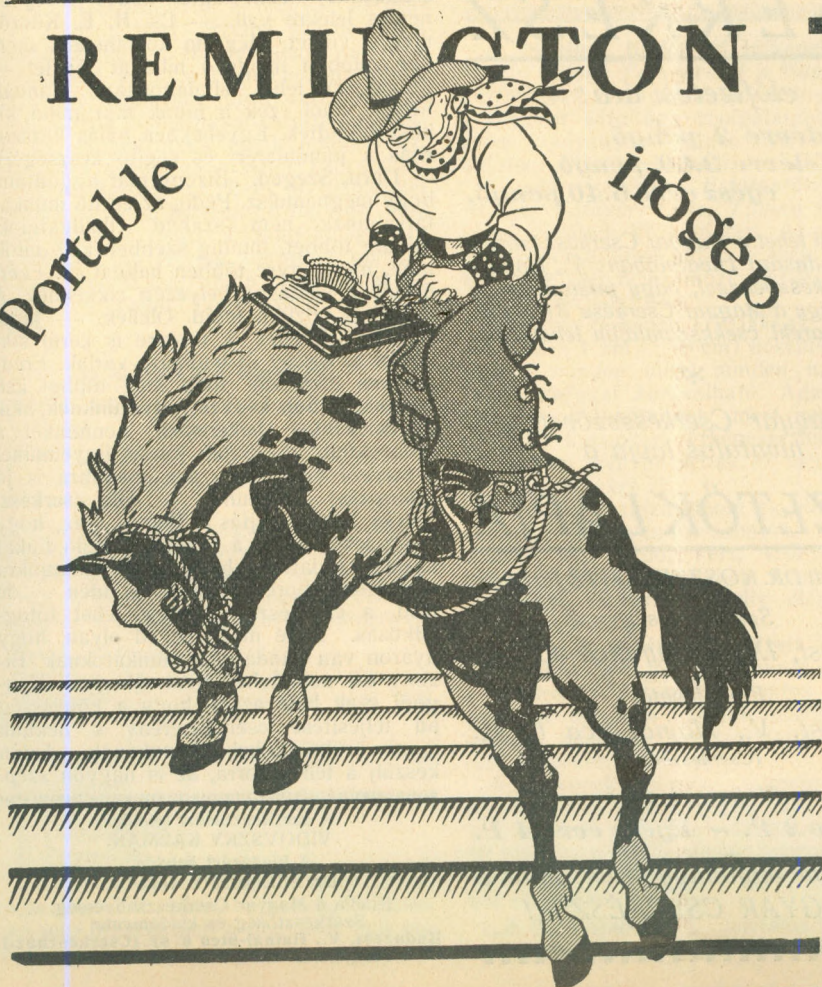
a **Cserkészboltonban** van
V., Hajnal-utca 6. sz., Cserkészház.

Kézügyességek, kézimunkák, terítők, dí-
szes párnák, babák, karácsonyfadíszek
stb. feltű önen olcsó áron kaphatók.

REMINGTON

Portable

írógép

Az egész világon ismerik és elismerik a
Remington Portable
írógép főlényét.

Nem játék! Nem miniatűr!
Hanem komoly hordozható gép a

REMINGTON
PORTABLE

négysoros, standard billentyűzetű írógép.

Úgy a REMINGTON-PORTABLE,
mint a többi legújabb modelljeinket
díjmentesen, vételkényszer nélkül
mutatjuk be országszerte, kedvező
fizetési feltételek mellett, 18 havi
hitelre is.

Remington Írógép Rt.

Budapest, VI., Andrássy-út 12.
a Magyar Cserkészszövetség szállítója.

Írógépeink kiválóságáról véleményt adhat a
Magyar Cserkészszövetség Gazdasági Hivatala.

A „CSERKÉSZBOLT”-ban kapható kiadványok árjegyzéke.

I. KÖNYVEK:

Cserkészpróbák:	Pengő
<i>Temesi</i> : Cserkészkönyv IV. kiad.	2—
— egész vászonkötésben	3—
<i>Sztrilich—Mócsy</i> : Cserkészsegít- ségnyújtás kiskátéja	0:30
<i>Virosztek</i> : Első segítség	2:40
<i>Dr. Fodor</i> : Magyarország föld- rajza	0:40
<i>Sztrilich—Mócsy</i> : Tábori mun- kák (II. kiadás)	0:80
<i>Buczkó</i> : Törvénytárgyazat	0:80
<i>Gerő</i> : Térképismeret	0:24
<i>Mócsy—Jaschik</i> : Cserkészfizika és kémia (II. kiadás)	0:32
<i>Dr. Spilenberg</i> : A magyar cser- kész daloskönyve III. kiad.	1:20
<i>Temesi</i> : Magyarország története	1—
A különpróbák:	
<i>P. Olasz Péter</i> : Ezeremester	0:56
<i>Sztrilich—Ranschburg</i> : Az erdők ezermestere	1:20
<i>Sztrilich—Ifj. Zsembery</i> : Jeladás	0:60
<i>Kosztka</i> : A könyvkötés	1:20
<i>Dr. Borsiczky</i> : A kerékpározás szabályai	0:60
<i>Fináczy</i> : Lassozás és sielés	0:32
<i>Serényi—Hefty</i> : Sisport	1—
<i>Erzbrucker—Sztrilich</i> : Vízicer- készlet	1:20
Jellemfejlesztők:	
<i>Könn</i> : Esto vir	2:50
<i>Prohászka</i> : Breviárium	1:60
<i>Foerster</i> : Az élet művészete (V. k.)	4:10
<i>Sik—Schütz</i> : Imádságoskönyv	5—
<i>Dr. Tóth T.</i> : Dohányzol?	1—
— Ne igyál!	0:80
— A tiszta férfiúság	5:50
— Ugyanaz amatorkötésben	6—
— A művelt ifjú	4—
— Ugyanaz amatorkötésben	4:50
— A jellemes ifjú	4—
— Ugyanaz amatorkötésben	4:50
— A vallásos ifjú, I. és II. kö- tet, füzve	8—
— Ugyanaz amatorkötésben	9—
<i>Dr. Schütz</i> : Katolikus erkölcsstan	2:80
<i>Dr. Viktor</i> : A szentek szentjében	3—
<i>Sándor</i> : A kath. cserkész imái	0:80
— Ugyanaz kemény vászonkötés	1:60
<i>Lieszkovszky</i> : Modor és jellem	5—
<i>Dr. Marczell—Dr. Koszterszitz</i> : A kemény parancs	5—
Gyakorlati cserkészélet:	
Játékoskönyv II. kiadás	1:20
<i>Nagy Főnök</i> : Indián iskola	1:20
— „ „ Indián önvédelem	2—
— „ „ Vadászösvényen	1:20
<i>Zsembery Gyula</i> : Evezés	2—
<i>Strömpl</i> : Térképolvasás	2—
<i>Temesi</i> : Kopenhágai Jamboree, 1924.	2:40
Nagytabori zsebkönyv	0:16
<i>Sik—Zsembery</i> : N. N. T. Em- lékkönyv	2:40
<i>Csörgéy—Szilády</i> : Környékünk állatvilága	1:70
<i>Kiss</i> : Táborozás (II. kiadás)	0:16
<i>Óveges</i> : Időjölslés és időmeg- határozás	0:90
<i>Lipthay</i> : Főzési receptek	0:08
<i>Hunyadi E.</i> : Táborszakácskönyv	1:50
<i>Gerritsen</i> : Farkaskölykök könyve	1—
<i>Kovácsik</i> : Az erdő világa	1:20

Költevények és színdarabok:

<i>Sik S.</i> : Sarlós boldogasszony	2:50
<i>Erczbrucker</i> : Erdő mellett nem jó lakni (cserkészvígjáték 1 felvonásban)	0:16
<i>Haranghy</i> : A két arabus (vígjáték)	0:24
— A modern cserkész- tábor (bohózat)	0:24
<i>landik</i> : Diákszínpad	0:40
<i>Kosztler Atya</i> : Cserkész-tábor színpada	0:80
— „ „ Marciék 3 kíván- sága	0:16
— „ „ Csillagszemű fiúk	0:16
— „ „ Mesészház	4—
— „ „ Mesélnek a kulisszák	1:20
<i>Radványi</i> : Színdarabok	0:60
— Gelencei fényjelek	0:40
— Apátlan székelyek	0:50
— Karcsi nagyon beteg	0:30
— Vigan fiúk, cserkész- fiúk	0:40
<i>Skorka</i> : Kék ég alatt (versek)	0:80
<i>Vidám jelenetek</i>	0:40
<i>Slachta M.</i> : Elkapott sugarak	4—
— A sajtóbizottság határozata szerint az előadás joga 10 példány vásárlásához van kötve.	

Cserkészregények

és elbeszélések:	
<i>Dr. Farkas Gy.</i> : Hadak útján	0:96
— „ „ Forrongólelkek	2:24
— „ „ Tábortűz üzen	1:16
<i>Gyökössy</i> : Táboroznak a palotai cserkészek	1:50
— Palotai cserkészek	1:60
<i>Dr. Zsembery</i> : Fertő—Balatoni utunk	1—
— Ezer kilométer hazai vizeken	1—
<i>Szombathy</i> : Mikulics szárazon és vízen	2—
<i>Móricz Pál</i> : Rejtelmes Alföld	6—
— Hortobágyi legendák	5—
<i>Radványi K.</i> : Napsugár leventék	1:12
— Hazafelé	3:20
<i>Csaba I. dr.</i> : Hasad a hajnal	3—
<i>Haranghy</i> : Robinson unokái	3—
Csak e könyvnél 5 példánynál 20%, 10 pld.-nál 33% engedmény	

Vezetői-könyvek:

<i>Sik</i> : Vezetők Könyve (II. k.)	3:20
<i>Major</i> : Őrsvezetők könyve (III. kiadás)	2:20
Cserkésztszít (a 90. Szik. kiadá- sában)	3:20
<i>Baden-Powell</i> : Der Pfadfinder	8—
— Der Pfadfinderführer	6—
<i>Faragó</i> : Kisfiú és a cserkészlet	1:40
<i>Niels—Király</i> : Dán gimnasztika	6—
<i>Moldoványi</i> : Útmutatás atlétikai versenyek rendezéséhez	2—
<i>Csorba</i> : Zenés szabadgyakorla- tok	4—

Szabályzatok:

A M. Cs. Sz. szervezési szabály- zata	0:24
Szervezési utasítás	0:40
Szövetségi, kerületi és csapat ügy. rend	0:32
Kiképzési szabályzat	0:16
Ruházati szabályzat	0:08

Különpróbaszabályzat	0:24
Cserkészbecsületbírószági sza- bályzat	0:24

Mi kapható még:

<i>Kápolnai</i> : B. P. életrajza	3.—
<i>A magyar cserkész naptára</i> 1928-ra	1.—
<i>Árky</i> : Cserkészjáték	1:20
<i>Baden-Powell</i> arcképe	0:16
<i>Benedek B.</i> : A megyeri sivatagig	2:40
<i>l orsiczky</i> : Csösz	0:40
<i>Bödy</i> : Magyar zászló, címer stb.	0:80
Cserkészinduló-kotta	0:08
— Kalendárium 1928	2—
— naptár 1926.	0:80
— notesz	0:50
Csiki-féle budapesti fényképle- velezőlapok drb.-ja	0:20
Ugyanaz 13×18 cm nagyságban	0:80
<i>Fischer—Janson</i> : Angol nyelv- könyv	3:50
Magyar Jövő 26. sz. csapat em- lékkönyve	2.—
Magyar Katekizmus	1—
<i>Márton</i> : Dániai Jamboree album	5:60
— levelezőlapok	0:08
Mi törvényünk (törvénytárgy- azat)	0:20
Nagytabori emlékalbum	1:20
— fényképek	0:40
— panoráma keretbe	10—
Plakátok:	
— Nagytabori	—80
— Légy résen (nagy)	—30
— Légy résen (kicsi)	—20
— Mi törvényünk	—24
— Szepességi emlékkönyv	8—
— Táviró műszerismeret	0:80
<i>Walter</i> : Gaudeamus I. köt.	
— 2:80 P, II. 4:20 P, III.	5—
— a három kötet kötve tokban	16—
<i>Zadavec</i> : Szentföld	4—
— U. a. kötve	5—

II.

HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK:

Tiszti igazoláshoz szükséges nyomtat- ványok	ingyen
Jelentkezési lap (cserkészeknek)	0:06
Törzslap	0:08
I—II. osztályú különpróba bizo- nyítvány	0:03
Őrsvezetői, s. őrsvezetői és raj- vezetői igazolvány	0:03
Évi jelentési űrlap	0:08
Havi járulékkönyvecske	0:08
Cserkész-, kiscserkész-, farkas- kölyök-, apród-igazolvány	0:10
Öregcserkész igazolvány	0:16
Leventenyomtatványok I—7. sz. á	0:06

III.

TÉRKÉPEK ÉS KALAUZOK:

A Magyar Térképészeti Intézet és a Turistaság és Alpinizmus kiadásában meg- jelent összes térképek és utikalauzok szintén kaphatók. Pl.	
Budapest környéke 1:37500	2—
Budapest részletes kalauza	3—
Budapest Dunajobbparti környéke	4—
Sopron, Eger, Szeged, Tihany kalauza egyenként	1—
Sopron 2 térképpel, Pécs	1:60
Pannonhalma	—60

A legújabb: *Gyakorlati szabályzat* 1— P. *Táborozási szabályzat* —60 P.

